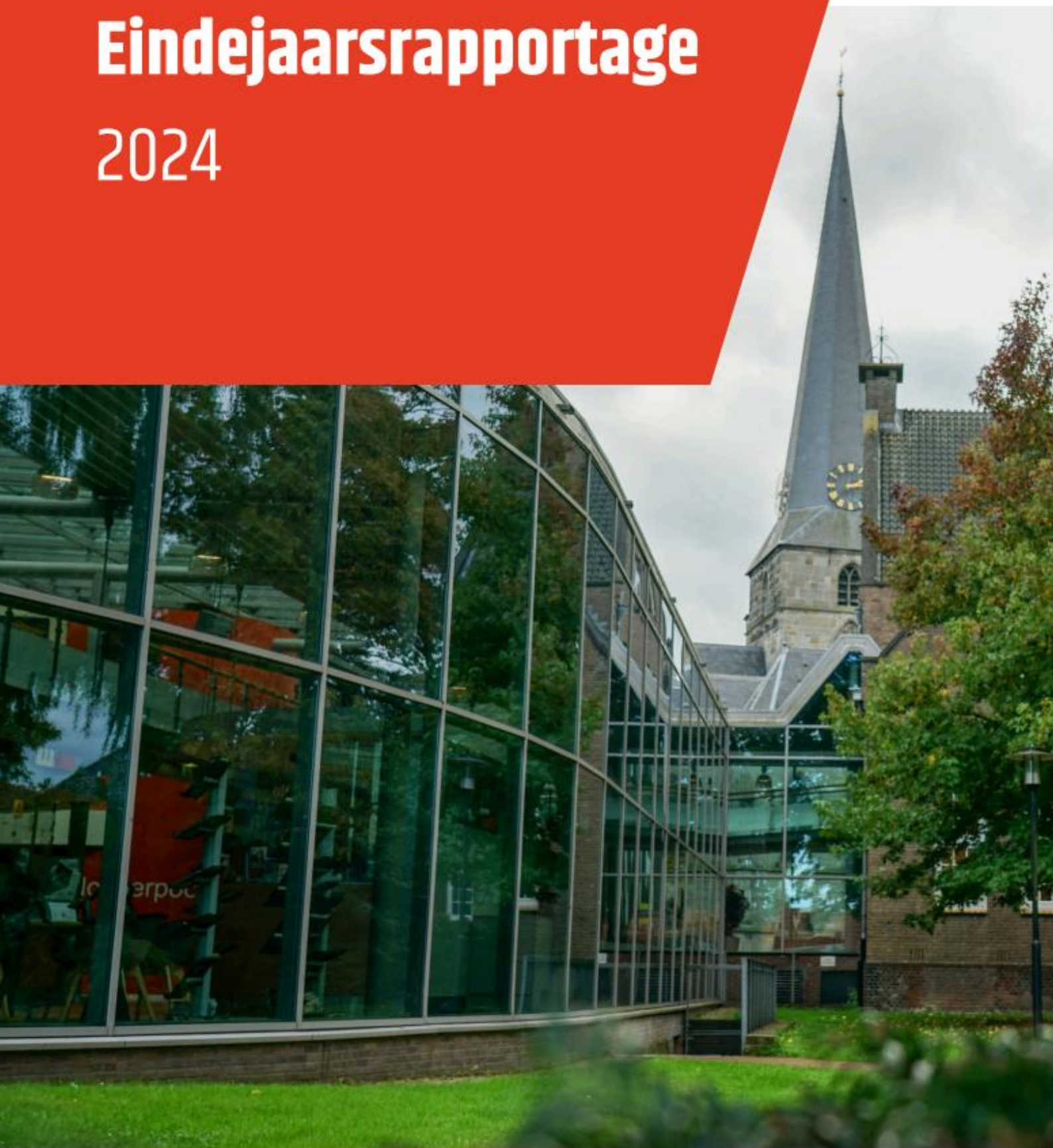

Eindejaarsrapportage

2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Aanbieding	3
Inleiding en financiële samenvatting	5
Programma's	9
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	9
Programma 1 Veiligheid	12
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	13
Programma 3 Economie	13
Programma 4 Onderwijs.....	14
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	15
Programma 6 Sociaal domein.....	16
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	22
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	23
Budgetoverhevelingen	26
Restant kredietenlijst	30
Meerjarige en structurele effecten 2024-2028	33
Technische wijzigingen	34
Financiële begroting per taakveld na wijziging	35
Interbestuurlijk toezicht	40
Rekenkameronderzoek	45

Aanbieding

Aan de gemeenteraad,

In deze eindejaarsrapportage informeren wij u over de financiële ontwikkelingen in de tweede helft van 2024. In de raadsvergadering van 26 juni 2024 heeft u de Eerste bestuursrapportage 2024 vastgesteld. Bij deze eerste bestuursrapportage zijn de mutaties 2024 die structureel doorwerken tevens verwerkt in de meerjarenraming 2025-2027. Dit betekent dat in deze eindejaarsrapportage de afwijkingen worden gerapporteerd ten opzichte van de Begroting 2024 na verwerking van de mutaties uit de Eerste bestuursrapportage 2024.

Bij de afwijkingen hebben we onderscheid gemaakt tussen incidentele, meerjarige en structurele effecten. Meerjarige effecten zijn incidenteel van aard met een meerjarig karakter. De meerjarige en structurele effecten van de in deze eindejaarsrapportage vermelde afwijkingen leiden tot financiële effecten voor de jaren 2025-2028. Deze effecten voor de toekomstige jaren zijn of al verwerkt in de Begroting 2025, die u als raad op woensdag 6 november 2024 ter vaststelling voor heeft gehad, of worden verwerkt in de Eerste bestuursrapportage 2025. Bij de individuele afwijkingen met een meerjarig effect wordt aangegeven hoe deze verwerkt worden.

Grootste mutaties

De afwijkingen in deze eindejaarsrapportage tellen op tot een positief saldo van € 4.052.000. Daarvan stellen wij voor om maximaal € 647.000 over te hevelen naar het volgende jaar. Na overhevelingen bedraagt het totale positieve saldo € 3.405.000. In onderstaande tabel worden de mutaties groter dan € 150.000 in deze eindejaarsrapportage gepresenteerd.

Prog.	Onderwerp mutaties	Bedrag
0	Bijdrage juridische kosten zoutwinning	-216.000
0	Afschrijvingskosten diverse kredieten	-340.000
0	Algemene uitkering	-942.000
0	Lagere rentekosten leningen	-160.000
0	Rentevergoeding schatkistbankieren	-272.000
0	Stelpost indexatie	-257.000
0	Belastingen	-199.000
0	Contractovername medewerker	275.000
2	Verlichting	-186.000
4	Leerlingenvervoer	-379.000
6	Opvang ontheemden	-1.250.000
6	Algemene kosten bijstandsverlening	-385.000
6	Bijstand aan thuiswonende personen < 65 jaar	421.000
6	Wmo huishoudelijke ondersteuning	223.000
6	Wmo maatwerkvoorzieningen begeleiding (ZIN)	-237.000

6	Jeugdhulp	933.000
8	Ruimtelijke ordening	300.000

Bovenstaande tabel met alle mutaties groter dan €150.000 telt op tot € 2.671.000, inclusief mutaties kleiner dan €150.000 sluit deze aan op de boven de tabel genoemde € 3.405.000.

Het saldo van de Begroting 2024 met de mutaties uit de Eerste bestuursrapportage 2024 en de begrotingswijziging haalbaarheidsonderzoek Het Assink Lyceum (hierna: HAL) was € 992.000 negatief. Met het positieve saldo uit deze eindejaarsrapportage van € 3.405.000 stijgt het begrotingssaldo 2024 naar € 2.413.000. Naast het rapporteren over de afwijkingen, doen wij in aparte hoofdstukken voorstellen voor het overhevelen van budgetten en het verlengen van beschikbaar gestelde kredieten.

Wij constateren dat het beeld uit de Eerste bestuursrapportage 2024 aanzienlijk afwijkt van het beeld uit deze Eindejaarsrapportage 2024. Ten dele betreffen dit autonome ontwikkelingen, zoals verwerkt in de mei- en septembercirculaire waarover wij u per raadsinformatiebrief hebben geïnformeerd. Ook ten aanzien van andere ontwikkelingen met financiële betekenis, zoals de ontwikkelingen binnen Jeugdhulp en de opvang van Oekraïners, hebben wij uw raad buiten de P&C-cyclus in kennis gesteld. Tijdig inzicht in ontwikkelingen is belangrijk om ons college en uw raad in staat te stellen te kunnen (bij)sturen. Dat ziet ook de verstrekking van informatie buiten de gereguleerde P&C-documenten. Uw Auditcommissie heeft ons verzocht de raad te faciliteren in een wijziging van de P&C-cyclus. Tussen de P&C-cyclus en financiële/managementinformatie bestaat onlosmakelijke samenhang. Wij zien de noodzaak om op het gebied van informatiemanagement een verbeteringslag te maken. Het is voor ons college een belangrijk streven inzicht en sturing te optimaliseren. Zo zetten wij onder meer in op het in beeld brengen en optimaliseren van processen, de implementatie van een zaakstelsel, het inrichten van (voortgangs-)dashboards en de uitvoering van de Visie op dienstverlening.

Het college van burgemeester en wethouders,

Rob Welten
 Johan Niemans
 Jan-Herman Scholten
 Pieter van Zwanenburg

Inleiding en financiële samenvatting

Inleiding

Op 8 november 2023 heeft uw raad de Begroting 2024 vastgesteld, die vervolgens is goedgekeurd door de provincie. In de Eerste bestuursrapportage 2024, vastgesteld op 26 juni 2024, zijn de afwijkingen gerapporteerd ten opzichte van de Begroting 2024 na wijzigingen uit de Eindejaarsrapportage 2023.

In deze Eindejaarsrapportage 2024 informeren wij u over de financiële ontwikkelingen in de tweede helft van 2024.

In deze bestuursrapportage lichten wij per programma afwijkingen groter dan € 15.000 op de vastgestelde budgetten toe. Dit is conform de financiële verordening. In deze rapportage zijn de gegevens tot en met eind oktober verwerkt. Met deze informatie hebben wij een prognose gemaakt tot het einde van dit jaar.

Om de leesbaarheid van deze rapportage te vergroten, hebben wij conform de Begroting 2024 en Eerste bestuursrapportage 2024 op programmaniveau en niet meer op taakveldniveau verantwoord. Daarnaast maken wij binnen de programma's het onderscheid tussen beleidsonderwerpen volgens de indeling zoals die in de Begroting 2024 is opgenomen. Daarnaast lichten wij technische wijzigingen (financieel neutraal en zonder enig effect op beleid en uitvoering) niet meer tekstueel toe bij de programma's, maar vermelden wij deze in een separaat overzicht.

Binnen de afwijkingen maken wij onderscheid tussen incidentele, meerjarige en structurele effecten. Met meerjarige effecten bedoelen we meerjarige incidentele wijzigingen. Deze lopen tot en met uiterlijk 2027 en zijn daarmee niet structureel van aard. In de programma's vermelden wij achter de afwijkingen van welk effect sprake is. De meerjarige en structurele effecten van de in deze Eindejaarsrapportage vermelde afwijkingen leiden tot financiële effecten voor de jaren 2025-2028. Deze effecten zijn in een overzicht inzichtelijk gemaakt en verwerken wij als een eerste begrotingswijziging in de op 6 november vastgestelde Begroting 2025 en meerjarenperspectief 2026-2029.

Om aansluiting te houden tussen de verplichte tabel taakvelden in de begroting en jaarrekening hebben wij, evenals bij de Eerste Bestuursrapportage 2024, een tabel met de Begroting 2024 op taakveldniveau voor en na deze Eindejaarsrapportage 2024 opgenomen.

Bedragen worden afgerond op duizendtallen. In grote tabellen worden bedragen gedeeld door duizend gepresenteerd zodat het leesbaar blijft, dit staat rechts boven de tabel weergegeven wanneer dit van toepassing is.

Resultaat

Het totale voordeel in deze eindejaarsrapportage, exclusief overhevelingen, bedraagt € 4.052.000. De totale overhevelingen bedragen € 647.000. Het voordeel komt daarmee uit op € 3.405.000. Het totale resultaat van de Begroting 2024 van € 992.000 negatief (na Eerste bestuursrapportage 2024 en de begrotingswijziging haalbaarheidsonderzoek HAL) stijgt hiermee naar € 2.413.000.

Hieronder staat een tabel met de financiële afwijkingen per programma. Voor de nadere toelichting van de afwijkingen verwijzen wij naar de hoofdstukken per programma.

Programma/beleidsonderwerp	Afwijking
Beleidsonderwerp juridisch	-216.000
Beleidsonderwerp financiën	-1.869.000
Beleidsonderwerp lokale heffingen	-199.000
Beleidsonderwerp personeel en organisatie	297.000
Totaal programma 0 - Bestuur en ondersteuning	-1.987.000
Beleidsonderwerp crisisbeheersing en brandweer	-4.000
Totaal programma 1 - Veiligheid	-4.000
Beleidsonderwerp verkeer en vervoer	-124.000
Beleidsonderwerp openbaar vervoer	-1.000
Totaal programma 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	-125.000
Beleidsonderwerp economie	-167.000
Totaal programma 3 - Economie	-167.000
Beleidsonderwerp onderwijsbeleid	-389.000
Beleidsonderwerp onderwijshuisvesting	-7.000
Totaal programma 4 - Onderwijs	-396.000
Beleidsonderwerp sport	-5.000
Totaal programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	-5.000
Beleidsonderwerp sociaal domein algemeen	-1.559.000
Beleidsonderwerp werk en inkomen	-134.000
Beleidsonderwerp Wmo	-193.000
Beleidsonderwerp jeugd	987.000
Totaal programma 6 - Sociaal domein	-899.000
Beleidsonderwerp volksgezondheid	-6.000
Beleidsonderwerp milieubeheer	4.000
Totaal programma 7 - Volksgezondheid	-2.000
Beleidsonderwerp ruimtelijke ontwikkeling	154.000
Beleidsonderwerp duurzaamheid	-114.000
Beleidsonderwerp vergunningen	140.000
Totaalprogramma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	180.000
Eindtotaal	-3.405.000

Verlengen kredieten

De raad heeft de bevoegdheid tot het langer beschikbaar houden van geautoriseerde kredieten. In deze eindejaarsrapportage stellen we voor de kredietenlijst vast te stellen met de einddata voor het doen van uitgaven ten laste van de kredieten. Dit betekent dat een aantal kredieten wordt verlengd, die anders per 31-12-2024 zouden komen te vervallen. In het hoofdstuk 'Restant kredietenlijst' vindt u een toelichting op de verschillende kredieten.

Budgetten overhevelen

Activiteiten moeten worden uitgevoerd in het jaar, waarin het budget beschikbaar is gesteld. Het kan voorkomen dat door omstandigheden activiteiten niet hebben kunnen plaatsvinden in het boekjaar, maar deze alsnog in het volgende boekjaar gedaan moeten worden. Ook zijn er activiteiten die gesubsidieerd worden, waarbij de verplichting doorloopt in 2025. Voor deze uitzonderingssituaties kan het bijbehorend budget overgeheveld worden naar het volgende boekjaar. Wij stellen voor om voor 2024 maximaal € 647.000 over te hevelen naar het volgende jaar. In het hoofdstuk "Budgetten overhevelen" vindt u een toelichting hierop.

Meerjarig en structureel effect

Op 8 november 2023 heeft de raad de Begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027 vastgesteld. De meerjarige en structurele effecten van de in deze eindejaarsrapportage vermelde afwijkingen in 2024 leiden tot de volgende financiële effecten voor de jaren 2025-2028.

Bedrag x € 1.000

Ontwikkeling saldo begroting	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Saldo begroting 2025-2027	217	-1.901	-1.980	-1.468
Mutaties eindejaarsrapportage	229	229	229	229
Saldo begroting	446	-1.672	-1.751	-1.239

Voor het interbestuurlijk toezicht is tevens het structureel begrotingsresultaat van belang. De effecten van deze eindejaarsrapportage op het structurele begrotingsresultaat zijn verwerkt in het onderstaande overzicht.

Bedrag x € 1.000

Ontwikkeling saldo begroting	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Structureel saldo begroting 2025-2028 (p.120)	2.360	-1.360	-1.828	-1.468
Mutaties eindejaarsrapportage	229	229	229	229
Saldo begroting	2.589	-1.131	-1.599	-1.239

De ontwikkeling van de algemene reserve hebben we in het volgende overzicht weergegeven. We zijn er hierbij hypothetisch van uitgegaan dat de jaarresultaten volledig met de algemene reserve worden verrekend en houden dus nog geen rekening met eventuele bestemmingsvoorstellen.

Bedrag x € 1.000

Ontwikkeling saldo begroting	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Algemene reserve per 1 januari	16.220	23.144	18.860	16.162	14.202
Bestemming resultaat 2023	4.911				
Begrote stortingen					
Begrote onttrekkingen vóór EJR 2024	-400	-4.730	-1.026	-209	-
Saldo begroting na EJR 2024	2.413	446	-1.672	-1.751	-1.239
Algemene reserve per 31 december	23.144	18.860	16.162	14.202	12.963

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp burgerzaken

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Beleidsonderwerp juridisch

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp juridisch	Bedrag	Inc./Str.
Bijdrage juridische kosten zoutwinning	-216.000	Incidenteel
Totaal juridisch	-216.000	

Zoutwinning (voordeel € 216.000)

Het college heeft aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) diverse adviezen uitgebracht met betrekking tot het dossier zoutwinning. Het ministerie van KGG stelt hier een vergoeding tegenover. In totaal ontvangt het college voor de advisering aan het ministerie van KGG inzake het dossier zoutwinning een bedrag van € 216.000.

In de Eerste bestuursrapportage 2024 heeft het college uw raad verzocht extra middelen beschikbaar te stellen op de onderdelen 'personeel en organisatie' en 'juridische zaken'. Wij hebben aangegeven dat het dossier zoutwinning vanwege zijn complexe aard juridische capaciteit vraagt van onze interne organisatie. De juridische capaciteit die benodigd is voor het dossier zoutwinning, kan intern niet ingezet worden op andere dossiers van complexe aard. Benodigde juridische advisering op andere dossiers van complexe aard wordt extern uitgezet. Uw raad heeft in de Eerste bestuursrapportage 2024 besloten hiervoor € 48.000 beschikbaar te stellen. Het college heeft KienhuisHoving opdracht verleend voor de juridische advisering inzake het op- en inrichten van een Stichting Monitoring en Garantiefonds en een Stichting Omgevingsfonds. Voor de uitwerking van de afspraken in de overeenkomst met Nobian Salt B.V. acht het college juridische expertise op de privaatrechtelijke aspecten van zoutwinning noodzakelijk. Deze specialistische kennis heeft het college niet in eigen huis, waardoor het college genoodzaakt is externe expertise in te huren. Voor de externe inzet op het dossier zoutwinning heeft uw raad in de Eerste bestuursrapportage 2024 besloten € 40.000 beschikbaar te stellen. Met de ontvangen middelen van het ministerie van KGG ontstaat een incidenteel voordeel van € 216.000. Deze middelen zijn gerelateerd aan zoutwinning, namelijk advisering aan het ministerie van KGG inzake het dossier zoutwinning. Wij stellen voor met de ontvangen middelen de beschikbaar gestelde bedragen uit de Eerste bestuursrapportage 2024 voor het dossier zoutwinning te dekken. Daarmee vloeit een bedrag van € 88.000 terug naar het resultaat. Het college stelt tevens voor een bedrag van € 50.000

over te hevelen naar het budget van Juridische Zaken voor 2025 om kosten van interne en externe juridische capaciteit te dekken. In 2025 vraagt het dossier zoutwinning (evenals in 2024) juridische capaciteit van onze interne organisatie. Advisering aan het ministerie van KGG en de rechterlijke procedures met betrekking tot het dossier zoutwinning lopen door in 2025. Tevens is juridische expertise benodigd voor de privaatrechtelijke aspecten (op- en inrichting stichtingen) van zoutwinning. Deze capaciteit kan niet op andere dossiers ingezet worden. Het college stelt voor dat het resterende bedrag ter hoogte van € 78.000 (€ 216.000 - € 88.000 - € 50.000) ten gunste komt van het resultaat.

Beleidsonderwerp financiën

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp financiën	Bedrag	Inc./Str.
Afschrijvingskosten diverse kredieten	-340.000	Incidenteel
Algemene uitkering	-942.000	Incidenteel
Extra dividend	-8.000	Incidenteel
Lagere rentekosten leningen	-160.000	Incidenteel
Rentevergoeding schatkistbankieren	-272.000	Incidenteel
Stelpost indexatie	-257.000	Incidenteel
VPB	132.000	Incidenteel
Overige kleine verschillen	-22.000	
Totaal financiën	-1.869.000	

Afschrijvingskosten diverse kredieten (€ 340.000 voordeel)

Een aantal geplande investeringen wordt later uitgevoerd dan gepland. Daarom wordt ook later begonnen met het afschrijven op deze investeringen.

Nr. taakveld	Omschrijving taakveld	Omschrijving	Bedrag
0.4	Overhead	ICT krediet en huisvestingsplan	142.000
2.1	Verkeer, wegen en water	Diverse kredieten wegen	184.000
4.2	Onderwijshuisvesting	Sloopkosten	6.000
7.5	Begraafplaatsen	Investeringen begraafplaatsen	30.000
8.3	Wonen en bouwen	Plangebied	-22.000
Totaal			340.000

Algemene uitkering (€ 942.000 voordeel)

Via raadsinformatiebrieven wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de effecten van de circulaires. In 2024 is er via de mei- en de septembercircularis in totaal een voordeel ontstaan van € 942.000. Het structurele effect uit de septembercircularis vanaf 2025 zal in de Eerste bestuursrapportage 2025 worden opgenomen.

Extra dividend (€ 8.000 voordeel)

We ontvangen in 2024 naar verwachting € 8.000 meer aan dividenden dan was begroot. Het gaat om dividenden BNG, Twence, Enexis en Crematoria Twente.

Lagere rentekosten leningen (€ 160.000 voordeel)

We hadden begroot dat er een nieuwe langlopende lening zou moeten worden afgesloten in 2024. Dit blijkt niet nodig te zijn omdat een aantal geplande investeringen is uitgesteld. Dit betreffen bijvoorbeeld obs het Palet, verschillende wegen en rioleringsprojecten. Zie hiervoor ook de restant kredietenlijst.

Rentevergoeding schatkistbankieren (€ 272.000 voordeel)

De rentevergoeding op ons kasgeld, dat is gestald op de schatkistrekening bij het Rijk, zal naar verwachting € 272.000 hoger zijn dan was begroot. Het rentepercentage is met 3,0% tot 3,75% hoger dan verwacht. Ook de vooruit ontvangen vergoeding vanuit de provincie voor de vervanging van de Vloedstegenbrug levert een incidenteel rentevoordeel op.

Stelpost indexatie (€ 257.000 voordeel)

De restant stelpost prijsstijgingen wordt ingezet om indexatie nadelen die in deze bestuursrapportage zijn opgenomen, te kunnen dekken. Bij de eerste bestuursrapportage was deze stelpost al verlaagd naar € 257.000. Nu wordt voor 2024 het resterende deel ingezet.

Vennootschapsbelasting (€ 132.000 nadeel)

We dienen over het jaar 2023 een bedrag van € 132.000 aan vennootschapsbelasting te betalen. De verwachting is dat we dit bedrag volgend jaar grotendeels weer terug ontvangen, aangezien we dan verliezen achteraf kunnen verrekenen. We hebben hierover nog geen zekerheid en daarom wordt nu € 132.000 als last opgenomen.

Rentetoerekening (neutraal)

Aangezien we meer rente ontvangen (€ 272.000 Schatkistbankieren) en minder rente betalen (€ 160.000 lagere rentekosten leningen) dan is begroot, wijzigt daarmee ook het omslagpercentage. Het omslagpercentage daalt van 1,82% naar 0,66%. Aangezien dit een interne doorbelasting van de rentekosten naar de investeringen betreft, heeft dit geen effect op het resultaat.

Beleidsonderwerp lokale heffingen

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp lokale heffingen	Bedrag	Inc./Str.
Belastingen	-199.000	Incidenteel
Totaal lokale heffingen	-199.000	

Belastingen (€ 199.000 voordeel)

Op het taakveld belastingen is een voordeel ontstaan van € 199.000. Op de OZB-inkomsten is er € 148.000 meer ontvangen dan was begroot. Daarnaast hadden we lagere uitvoeringskosten (€ 35.000) en viel het aantal oninbare vorderingen mee (€ 16.000).

Beleidsonderwerp personeel en organisatie

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp personeel en organisatie	Bedrag	Inc./Str.
Contractovername medewerker	275.000	Incidenteel
Werving en selectie nieuwe gemeentesecretaris	22.000	Incidenteel
Interim gemeentesecretaris	0	Incidenteel
Ziekte vervanging	0	Incidenteel
Totaal personeel en organisatie	297.000	

Contractovername voormalige medewerker (€ 275.000 nadeel)

Werkgever en werknemer zijn een naadloze transitie van de medewerker naar een andere functie buiten onze organisatie overeengekomen. In de vorm van een contractovername wordt hier invulling aan gegeven. Het maximum bedrag dat met de contractovername is gemeoid nemen wij als nadeel op in deze EJR. In de jaarrekening verantwoorden wij de werkelijk gemaakte kosten van de contractovername.

Werving en selectie nieuwe gemeentesecretaris (€ 22.000 nadeel)

Voor de werving van een nieuwe secretaris is besloten een werving- en selectiebureau in te zetten. Een werving- en selectiebureau helpt ons in de zoektocht naar een nieuwe gemeentesecretaris, waarbij een beroep kan worden gedaan op een groot netwerk.

Interim gemeentesecretaris (neutraal)

Vanuit oogpunt van continuïteit is een interim gemeentesecretaris aan gesteld. De interim gemeentesecretaris zal de functie vervullen tot de datum waarop de nieuwe gemeentesecretaris start. De kosten hiervoor bedragen in 2024 € 36.000 (€18.000 per maand) en worden opgevangen binnen de personeelsbegroting.

Ziektevervanging (neutraal)

In de Eerste bestuursrapportage (2024) is het ziekteverzuimbudget incidenteel met € 300.000 opgehoogd (naar € 500.000 voor 2024). Het totaalbudget van € 500.000 komt neer op een ziekteverzuimpercentage van 3,7% van de loonsom. In de Eerste bestuursrapportage werd de verwachting geschetst dat het huidige ziekteverzuimbudget op een significant tekort zou uitkomen. Na de ophoging met € 300.000 (naar € 500.000) constateren wij nog steeds een tekort van circa € 56.000 op het ziekteverzuimbudget. Deze overschrijding wordt in 2024 opgevangen in de dekking van onze totale flexibele schil.

Programma 1 Veiligheid

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp veiligheid

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp crisisbeheersing en brandweer	Bedrag	Inc./Str.
Overige kleine verschillen	-4.000	Incidenteel
Totaal crisisbeheersing en brandweer	-4.000	

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp verkeer en vervoer

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp verkeer en vervoer	Bedrag	Inc./Str.
Gladheidsbestrijding	52.000	Incidenteel
Verlichting	-186.000	Incidenteel
Overige kleine verschillen	10.000	Incidenteel
Totaal verkeer en vervoer	-124.000	

Gladheidsbestrijding (€ 52.000 nadeel)

Dit nadeel is veroorzaakt doordat we in het begin van het jaar extra hebben moeten strooien.

Verlichting (€ 186.000 voordeel)

Dit voordeel wordt veroorzaakt door een correctie van de afrekening uit 2023.

Beleidsonderwerp openbaar vervoer

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp openbaar vervoer	Bedrag	Inc./Str.
Overige kleine verschillen	-1.000	Incidenteel
Totaal openbaar vervoer	-1.000	

Programma 3 Economie

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp economie

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp economie	Bedrag	Inc./Str.
---------------------------	--------	-----------

Actieplan Centrum	-20.000	Incidenteel
Forensen- en toeristenbelasting	-43.000	Incidenteel
Promotie	-108.000	Structureel
Overige kleine verschillen	4.000	Incidenteel
Totaal economie	-167.000	

Actieplan Centrum (€ 20.000 voordeel)

Voor Actieplan Centrum hebben we reeds € 180.000 subsidievoorschot van provincie ontvangen op een maximale subsidie van € 200.000. Voor eind 2024 dienen wij nog de eindverantwoordelijkheid bij de provincie aan te leveren. In 2024 ontstaat dan een recht op de nog niet geraamde € 20.000 provinciale subsidie. De lasten van deze gesubsidieerde activiteiten zijn reeds verantwoord binnen de bestaande budgetten, zodat dit een budgettair voordeel oplevert.

Forensen- en toeristenbelasting (€ 43.000 voordeel)

Voor forensenbelasting ontvangen we € 7.000 minder dan begroot. Voor toeristenbelasting ontvangen we € 50.000 meer dan begroot. Bij toeristenbelasting betreft het een opbrengst voor belastingjaar 2023 na het opstellen van de definitieve aanslagen 2023.

Promotie (€ 108.000 voordeel)

Het budget Promotie valt vrij voor € 108.000. Een bepaald budget was eerder in de Begroting 2024 opgehoogd, terwijl tegelijkertijd een ander budget verlaagd had moeten worden. Dat is niet gebeurd. Daarom valt dit met ingang van 2024 structureel vrij ten gunste van de algemene middelen.

Programma 4 Onderwijs

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp onderwijsbeleid

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp onderwijsbeleid	Bedrag	Inc./Str.
Leerlingenvervoer	-379.000	Structureel
Onderwijsachterstandenbeleid	-	Structureel
Overige kleine verschillen	-10.000	Incidenteel
Totaal onderwijsbeleid	-389.000	

Leerlingenvervoer (€ 379.000 voordeel)

Het voordeel op leerlingenvervoer wordt veroorzaakt door meerdere factoren. Als gevolg van reguliere in- en uitstroom, bijvoorbeeld verhuizingen en nieuwe aanmeldingen, is een voordeel behaald ter grootte van € 98.300. Daarnaast is door de transformatie van het leerlingenvervoer een voordeel behaald ter grootte van € 180.820. Meer kinderen, die eerder per taxi

naar school reisden, zijn overgestapt naar het openbaar vervoer. Een aantal kinderen heeft een fietsvergoeding ontvangen en reist nu met de fiets naar school en tenslotte wordt vanaf het schooljaar 2024-2025 gewerkt met vaste opstapplaatsen. Als gevolg van het wisselen tussen vervoersstromen zijn de kosten voor het eigen vervoer en openbaar vervoer gestegen met € 15.031. Tenslotte hebben er minder ritten plaatsgevonden als gevolg van (langdurige) ziekte van leerlingen. Dit levert een financieel voordeel op ter grootte van € 114.653. In de eerder aan u toegezonden raadsinformatiebrief hebben wij u geïnformeerd dat de transformatie van het leerlingenvervoer in 2024 naar verwachting een voordeel zou opleveren ter grootte van € 202.000. Het totale voordeel op leerlingenvervoer van € 280.442 valt € 78.442 hoger uit (hierbij geen rekening houdende met de positieve autonome ontwikkeling ter grootte van € 98.300). Dit komt doordat na het versturen van de brief verder is gewerkt aan de transformatie en onder andere meer kinderen een overstap hebben gemaakt naar een andere vervoersstroom. Aangezien wij continu werken aan de transformatie is het goed mogelijk dat het totale besparingsbedrag in de Jaarrekening 2024 nog verder oploopt. Als dit zich voordoet, zullen we dit in de Eerste bestuursrapportage 2025 verwerken.

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) (neutraal)

De specifieke uitkering gemeentelijke onderwijsachterstand (GOAB) is bestemd voor het tegengaan en voorkomen van onderwijsachterstanden. De verantwoordelijkheid van de gemeente is het faciliteren van voldoende en kwalitatief goede voorschoolse educatie voor peuters met een VVE-indicatie (voor- en vroegschoolse educatie), afgegeven door de GGD-JGZ bij constatering van (risico op) een ontwikkelachterstand.

Over 2024 bedragen de baten € 529.047. Dit bedrag is het totaal van de definitieve specifieke uitkering GOAB over 2024 en de opgebouwde reserve over de periode 2023, die wij mochten meenemen naar de nieuwe periode. De te verwachten lasten bedragen over 2024 € 158.681. Het te verwachten resterende bedrag ter grootte van € 370.366 wordt conform de regeling meegenomen naar het jaar 2025. De komende jaren zetten wij deze middelen in voor het tegengaan van (voorschoolse) onderwijsachterstanden.

Beleidsonderwerp onderwijshuisvesting

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp onderwijshuisvesting	Bedrag	Inc./Str.
Overige kleine verschillen	-7.000	
Totaal onderwijshuisvesting	-7.000	

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp cultuur

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Beleidsonderwerp erfgoed

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Beleidsonderwerp sport

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp sport	Bedrag	Inc./Str.
Overige kleine verschillen sport	-5.000	Incidenteel
Totaal sport	-5.000	

Programma 6 Sociaal domein

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp sociaal domein algemeen

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp sociaal domein algemeen	Bedrag	Inc./Str.
Innovatie sociaal domein	-36.000	Incidenteel
Inzet vrijwilligers humanitas	-15.000	Incidenteel
Jeugd en jongerenwerk Wijkkracht	-34.000	Incidenteel
Lokale inclusie agenda	-25.000	Structureel
Opvang ontheemden	-1.250.000	Incidenteel
Uitvoeringskosten toegang sociaal domein	-27.000	Incidenteel
Uitvoeringskosten toegang sociaal domein	-26.000	Structureel
Aframen kosten Wijkkracht beg. Inburgeraars	-127.000	Structureel
Overige kleine verschillen	-19.000	
Totaal sociaal domein algemeen	-1.559.000	

Innovatie Sociaal Domein (€ 36.000 voordeel)

In 2024 is gestart met het project Aanpak Voorkoming Escalatie bij huishoudens met een oplopende problematiek. Voor de uitvoering van dit project zou één persoon moeten worden ingehuurd om twee jeugdregisseurs vrij te kunnen spelen. Doordat de ontwikkeling van het model meer tijd in beslag heeft genomen, vindt de werving en inhuur van de persoon niet in 2024 plaats, maar in 2025. Daarom stellen wij voor het budget hiervoor af te ramen.

Inzet vrijwilligers Humanitas (€ 15.000 voordeel)

Vanuit Humanitas worden vrijwilligers ingezet om onder meer inwoners te begeleiden met de omgangsregelingen in verband met een echtscheiding, het bieden van gezinsondersteuning

en het helpen van mensen met het leggen van sociale contacten. In 2024 is minder inzet nodig geweest dan was voorzien. Dit heeft mogelijk ook met onbekendheid in het netwerk in Haaksbergen te maken. Wij gaan kijken welke mogelijkheden er zijn om de bekendheid van Humanitas in Haaksbergen te vergroten.

Jeugd en jongerenwerk Wijkkracht (€ 34.000 voordeel)

Het voordeel wordt met name veroorzaakt doordat de subsidie die is verstrekt aan Stichting Wijkkracht over de jaren 2022 en 2023 lager is uitgevallen. Hierdoor is een incidenteel voordeel ontstaan ter grootte van € 34.000.

Lokale Inclusie Agenda (€ 25.000 voordeel)

Wegens ziekte en personeelwisselingen is in 2024 geen aanvang gemaakt met het beleid rondom de Lokale Inclusie Agenda. In 2025 zal een start worden gemaakt met het vormgeven van het beleid en de planning is dat deze in 2026 is afgerond.

Opvang ontheemden (€1.250.000 voordeel)

In deze eindejaarsrapportage zijn de verwachte inkomsten en uitgaven voor de opvang van Oekraïners en andere vluchtelingen opgenomen. We verwachten een voordeel te behalen van € 1.250.000.

Uitvoeringskosten toegang Sociaal Domein (€ 53.000 voordeel)

We verwachten dat de uitvoeringskosten lager uitvallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door meerdere ontwikkelingen. Onze eigen bijdrage voor de uitvoering van de taken door OZJT voor de Twentse gemeenten (zoals onder andere regionaal contractmanagement en de inkoop van jeugdhulp) als onderdeel van de GR Samen Twente is met € 26.000 (structureel) lager uitgevallen dan begroot. We hebben een grotere ambtelijke bijdrage kunnen leveren aan de Twentse samenwerking, waardoor wij verwachten dat de rekening met € 27.000(incidenteel) lager zal uitvallen. Tenslotte is voor de implementatie van Inkoop Wmo en Jeugdhulp in de eerste bestuursrapportage een budget beschikbaar gesteld ter grootte van € 50.000. Hiervan is in 2024 € 27.778 aan kosten gemaakt. In deze rapportage stellen wij voor het restant van € 22.222 over te hevelen naar het jaar 2025. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk Budgetoverhevelingen in de rapportage

Aframen kosten Wijkkracht begeleiding inburgeraars (€ 127.000 voordeel)

De € 127.000 uitvoeringskosten van Wijkkracht voor begeleiding van inburgeraars worden ten laste van de SPUK Inburgering gebracht. Hierdoor hebben we een voordeel van €127.000 op dit beleidsonderwerp.

Beleidsonderwerp werk en inkomen

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp werk en inkomen	Bedrag	Inc./Str.
Algemene kosten bijstandsverlening	-385.000	Incidenteel
Bbz-onderzoekskosten	-35.000	Structureel
Bijstand aan startende zelfstandigen	-20.000	Incidenteel

Bijstand aan thuiswonende personen < 65 jaar	421.000	Incidenteel
Inkomensvoorziening (IOAW)	-21.000	Incidenteel
Inkomensvoorziening (IOAZ)	15.000	Incidenteel
Loonkostensubsidie	-39.000	Incidenteel
Minimabeleid	-94.000	Incidenteel
Schuldhelpverlening	-32.000	Incidenteel
Werkgelegenheidsinitiatieven	29.000	Incidenteel
Sociale werkvoorziening	28.000	Incidenteel
Overige kleine verschillen	-1.000	Structureel
Totaal werk en inkomen	-134.000	

Algemene kosten bijstandsverlening (€ 385.000 voordeel)

Aan de uitgavenkant een meevaller van € 73.725 door een eenmalige voordelige afrekening van het Rijk van de Tozo. Daarnaast geeft het door het ministerie begin oktober bekend gemaakte definitieve BUIG-budget 2024 hier een voordeel van € 312.000 ten opzichte van het tot nu toe in onze begroting geraamde bedrag. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt doordat bij de vaststelling van het definitieve BUIG-budget een loon- prijsbijstelling van 7% is verwerkt.

Bbz-onderzoekskosten (€ 35.000 voordeel)

Nu er na afloop van coronacrisis een verminderd beroep op Tozo wordt gedaan, kan deze post structureel met € 35.000 worden afgeraamd. Er zijn in 2024 nog geen aanvragen levensonderhoud en/of krediet door ondernemers ingediend. Derhalve zijn er ook geen onderzoeken naar de levensvatbaarheid van bedrijven, één van de voorwaarden voor het verkrijgen van een uitkering levensonderhoud en/of krediet, uitgevoerd.

Bijstand aan startende zelfstandigen (€ 20.000 voordeel)

De Uitvoeringsorganisatie raamt op basis van uitgaven t/m september € 20.000 minder uitgaven dan begroot. Er zijn dit jaar nog geen aanvragen ingediend voor Bbz levensonderhoud noch waren er aan het begin van het jaar lopende uitkeringen. Tot op heden zijn er dus nog geen uitgaven vanuit het Bbz gedaan. We verlagen de kostenraming daarom van € 35.000 naar € 15.000.

Bijstand aan thuiswonende personen < 65 jaar (€ 421.000 nadeel)

De Uitvoeringsorganisatie raamt op basis van uitgaven t/m september € 421.000 meer uitgaven dan begroot. Het aantal bijstandsgerechtigden is tot en met oktober met 12% toegenomen, daar waar het Rijk bij het bepalen van het macro BUIG-budget uit is gegaan van een stijging van 5%. Hierdoor dreigt een tekort te ontstaan op het BUIG-budget. Een groot deel van de stijging van het bijstandsvolume wordt verklaard door de instroom van statushouders, die momenteel 27% van de bijstandspopulatie uitmaken.

Inkomensvoorziening (IOAW) (€ 21.000 voordeel)

De Uitvoeringsorganisatie raamt op basis van uitgaven t/m september € 21.000 minder uitgaven dan begroot. Het voordeel is ontstaan doordat het aantal uitkeringen IOAW dit jaar gedaald is van 7 naar 4.

Inkomensvoorziening (IOAZ) (€ 15.000 nadeel)

De Uitvoeringsorganisatie raamt op basis van uitgaven t/m september € 15.000 meer uitgaven dan begroot. Het nadeel is ontstaan doordat het aantal uitkeringen IOAZ dit jaar met ingang van april is gestegen van 4 naar 5.

Loonkostensubsidie (€ 39.000 voordeel)

De Uitvoeringsorganisatie raamt op basis van uitgaven t/m september € 36.000 minder uitgaven dan begroot. Bovendien raamt de Uitvoeringsorganisatie Hengelo voor 2024 een bescheiden bedrag aan terug te vorderen loonkostensubsidies.

Minimabeleid (€ 94.000 voordeel)

Voordeel met name omdat de voor harmonisatie minimabeleid extra beschikbaar gestelde middelen in 2024 slechts deels zijn benut. Aan de harmonisatie zal met de nieuw vast te stellen Verordening maatschappelijke participatie verder invulling worden gegeven. Tegelijkertijd zien wij ook de kosten voor vergoeding premies collectieve zorgverzekering stijgen. Ook overwegen wij aanschaf van de 'minima app' met Hengelo en Borne en/of ophoging van het Jeugdfonds en het Volwassenfonds.

Schuldhelpverlening Pilot Jongeren Perspectief Fonds (€ 32.000 voordeel)

In de begroting is een bedrag gereserveerd om met een methodiek aan de slag te gaan specifiek voor jongeren met schulden. De verkenningsfase is in de zomer van 2024 afgerond. Uit de verkenning blijkt dat er weinig jongeren met schulden in beeld zijn bij de gemeente Haaksbergen. Doordat deze jongeren nog niet in beeld zijn, kost het meer tijd de pilot te starten. De pilot voor deze aanpak start in 2025 in plaats van 2024. Hierdoor ontstaat in 2024 een voordeel.

Werkgelegenheidsinitiatieven (€ 29.000 nadeel)

Voor bekostiging van re-integratietrajecten (niet zijnde SWB-trajecten) is € 19.000 begroot, maar prognose van de Uitvoeringsorganisatie is dat dit in 2024 uitkomt op circa € 48.000.

Sociale werkvoorziening (€ 28.000 nadeel)

De meest recente prognose van de SWB voor de Begroting 2024 laat een voordeel op de loonkosten Wsw, loonkosten begeleid werken en een kleine meevaller op kosten voor medisch vervoer zien. Daar tegenover staat met name een kleine tegenvaller voor aanvulling van het negatief eigen resultaat op uitvoering van de wet Nieuw Beschut Werk van SWB. Per saldo een voordeel van circa € 51.000.

Daarnaast heeft de SWB een claim gelegd op de via de uitkering Gemeentefonds bij de meircirculaire 2024 ontvangen extra middelen voor infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven, door de SWB becijferd op € 79.000. Met deze extra middelen kan SWB haar infrastructuur voor de komende jaren verbeteren. Voor zover de extra middelen niet in 2024 worden besteed, is het bestuur verzocht deze bij Jaarrekening 2024 te bestemmen voor dit doel. De deelnemers in de SWB krijgen de hiervoor ontvangen extra middelen op grond van de statuten van de Gemeenschappelijke Regeling zonder meer in rekening gebracht door de SWB. Haaksbergen heeft echter een DVO en heeft daarmee formeel de positie deze claim te weigeren. Dat lijkt niet fair ten opzichte van de andere gemeenten en zal ook de toetreding als lid van de

GR bemoeilijken. Overigens wordt het financieel resultaat dat Haaksbergen heeft op de uitvoering van de Wsw en de wet Nieuw Beschut Werk hiermee niet beïnvloed, omdat deze extra middelen bovenop de reguliere Wsw Rijksbijdrage worden uitgekeerd.

Beleidsonderwerp Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp Wmo	Bedrag	Inc./Str.
Wmo huishoudelijke ondersteuning	223.000	Structureel
Wmo hulpmiddelen en woonvoorzieningen	-7.000	Incidenteel
Wmo hulpmiddelen en woonvoorzieningen	-119.000	Structureel
Wmo maatwerkvoorzieningen begeleiding (ZIN)	-237.000	Structureel
Wmo maatwerkvoorzieningen PGB	-49.000	Structureel
Wmo vervoer ondersteuning maatschappelijke deelname	29.000	Structureel
Overige kleine verschillen	-33.000	Structureel
Totaal Wmo	-193.000	

Wmo huishoudelijke ondersteuning (€ 223.000 nadeel)

Gedurende het jaar zien wij een stijging in het aantal cliënten, dat een beroep doet op huishoudelijke ondersteuning. In de zwaarte van de afgegeven indicaties zien wij geen grote fluctuaties. De grote stijging ligt in lijn met de landelijke trend, die gezien wordt sinds de invoering van het abonnementstarief halverwege 2019. Dit brengt een nadeel met zich mee van € 230.000. Momenteel wordt landelijk nagedacht over aparte financiering buiten de algemene uitkering van een deel van de Wmo. Door de uitgaven voor (een deel) van de Wmo apart te zetten, wil men meer zicht krijgen op de financiering van de kosten Wmo. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht, die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de voorjaarsnota van het Rijk is in de septembercirculaire vanaf 2026 al rekening gehouden met een aanvullende indexatie, die een deel van dit nadeel dekt. In het verlengde hiervan zien wij een stijging in de eigen bijdrage ter grootte van € 15.000. De bijramingen zijn structureel verwerkt in de Begroting 2025.

Wmo hulpmiddelen en woonvoorzieningen (€ 126.000 voordeel)

In de eerste bestuursrapportage hebben wij u geïnformeerd over een stijging in de lasten voor woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen. Wij verwachten dat de stijging van de woonvoorzieningen € 60.000 lager uitvallen dan in eerste instantie was voorzien. Per saldo is wel een stijging in de kosten voor woonvoorzieningen te zien, zoals was verwacht. Ten aanzien van de vervoersvoorzieningen ligt de stijgende trend in lijn met hetgeen in de eerste bestuursrapportage is vermeld. Daarnaast verwachten wij minder uitgaven te hoeven doen voor de verstrekking van rolstoelen. In de loop van 2024 hebben minder cliënten gebruik gemaakt van deze voorziening, dan in eerste instantie was voorzien. Het te verwachten voordeel bedraagt voor deze voorzieningen € 62.000. Resteert een klein voordeel ter grootte van € 4.000 wat veroorzaakt wordt door lagere overige kosten dan verwacht en een hogere opbrengst van de verkoop van hulpmiddelen. De geconstateerd structurele positieve correctie wordt in de Eerste bestuursrapportage 2025 verwerkt.

Wmo maatwerkvoorzieningen begeleiding zorg in natura (€ 237.000 voordeel)

Het verwachte voordeel wordt enerzijds veroorzaakt door een lagere gerealiseerde nadelige financiële impact van het onderzoek reële tarieven (€ 99.000 voordeel). Anderzijds zien wij op diverse voorzieningen een daling van het aantal cliënten, dat hier gebruik van maakt (€ 138.000 voordeel). De grootste afname zien we bij de Ondersteuningsbehoefte 2A individueel. Hierbij wordt ondersteuning gegeven aan een inwoner bij de dagelijkse handelingen en vaardigheden en in het voeren van de regie hierin. In de begroting was voor deze voorziening rekening gehouden met 77 personen. In het voorjaar bedroegen dit nog 71 personen en was er geen reden de verwachting aan te passen. Echter de begeleiding van het aantal cliënten is gedaald naar 61 personen in augustus. In deze eindejaarsrapportage is het voordeel incidenteel afgeraamd, omdat in de Begroting 2025 al rekening is gehouden met deze structurele ontwikkeling.

Wmo maatwerkvoorzieningen PGB (€ 49.000 voordeel)

Wij zien een dalende trend in het aantal personen, dat gebruik maakt van een persoonsgebonden budget voor Wmo begeleiding en dagbesteding. Hierdoor verwachten wij een voordeel te behalen van € 49.000. Daarom stellen wij voor het budget met eenzelfde bedrag te verlagen. In deze eindejaarsrapportage is het voordeel incidenteel afgeraamd, omdat in de Begroting 2025 al rekening is gehouden met deze structurele ontwikkeling.

Wmo vervoer ondersteuning maatschappelijke deelname (€ 29.000 nadeel)

Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het aantal vervoersbewegingen per cliënt meer is toegenomen dan was verwacht. Het aantal cliënten dat gebruik maakt van deze voorziening ligt in lijn met de verwachting. Het structurele nadelig effect wordt verwerkt in de Eerste bestuursrapportage 2025.

Beleidsonderwerp jeugdhulp

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp jeugd	Bedrag	Inc./Str.
Jeugdhulp	933.000	Structureel
Jeugdsbescherming en -reclassering	54.000	Structureel
Totaal	987.000	

Jeugdhulp (€ 933.000 nadeel)

Op het taakveld Jeugdhulp begeleiding zien wij vooral bij Ondersteuningsbehoefte 2B niet alleen een toename van het aantal cliënten, maar ook de instroom van een aantal kinderen met (zeer) intensieve begeleiding (hiervan bedragen de kosten tussen € 3.000 en € 7.000 per maand). Verder is er ook sprake van hogere kosten dan begroot voor PGB (een bedrag van ongeveer € 20.000) vanwege enkele cliënten met een forse hulpvraag.

Op het taakveld Jeugdhulp behandeling constateren wij een verschuiving naar zwaardere jeugdhulp; namelijk van Ondersteuningsbehoefte 3A naar Ondersteuningsbehoefte 3B en van Ondersteuningsbehoefte 4B naar Ondersteuningsbehoefte 4C. Ondersteuningsbehoefte

4C is een vorm van behandeling voor de aanpak van een aandoening of stoornis en bijbehorende problemen op verschillende leefgebieden, waarbij er tenminste één op één contact nodig is. De verwijzing naar Ondersteuningsbehoefte 4C vindt met name door huisartsen plaats.

Op het taakveld Gezinsgericht heeft begin 2024 een toename plaatsgevonden van het aantal geplaatste kinderen, waardoor de kosten voor deze woonvorm fors zijn toegenomen. De maandelijkse kosten voor plaatsing van een kind in een gezinshuis bedragen rond € 5.000.

Op het taakveld Jeugdhulp met verblijf overig is sprake van cliënten met een zwaardere hulpvraag, dan waar in de begroting 2024 rekening mee is gehouden.

Op het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf is daarentegen juist sprake van minder cliënten dan begroot.

Een deel van de kostenstijging wordt veroorzaakt door een verbeterde declarabiliteit van Jarabee. Jarabee heeft in het kader van het herstel- en continuïteitsplan en mede op verzoek van de gemeenten, haar bedrijfsvoering (beter) op orde gebracht. Dit betekent dat inmiddels (veel) beter in beeld is hoeveel uren ten behoeve van cliënten worden ingezet. Dit leidt tot meer (ingezette) uren die bij de gemeenten in rekening worden gebracht. Voor Haaksbergen betreft het een bedrag van ongeveer € 120.000. De totale structurele bijraming is verwerkt in de Begroting 2025.

Wij merken nog op dat er op dit moment enkele casussen bij de Noaberpoort zijn binnengekomen, waar sprake is van forse problematiek en die mogelijk, nog dit jaar, tot hoge uitgaven (kunnen) leiden. Omdat er nog geen indicatie is verstrekt, hebben wij deze uitgaven niet mee genomen in de prognose.

Jeugdbescherming en -reclassering (€ 54.000 nadeel)

De stijging van de kosten voor jeugdbescherming en -reclassering wordt met name veroorzaakt door een stijging van het aantal opgelegde maatregelen door de kinderrechter. In 2023 waren nog 35 kinderen onder behandeling van de jeugdbescherming, terwijl dat gedurende het jaar 2024 is gestegen naar 41 kinderen.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp milieubeheer

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp milieubeheer	Bedrag	Inc./Str.
Overige kleine verschillen	4.000	Incidenteel
Totaal milieubeheer	4.000	

Beleidsonderwerp volksgezondheid

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp volksgezondheid	Bedrag	Inc./Str.
Overige kleine verschillen	-6.000	Incidenteel
Totaal volksgezondheid	-6.000	

Beleidsonderwerp afval

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Beleidsonderwerp begraafplaatsen en crematoria

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Beleidsonderwerp riolering

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Financiële afwijkingen

Omschrijving onderwerp(en) > € 15.000

Beleidsonderwerp grondexploitatie

Geen mutaties groter dan € 15.000 te vermelden.

Beleidsonderwerp vergunningen

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp vergunningen	Bedrag	Inc./Str.
Onderschrijding bouwleges	140.000	Incidenteel
Totaal vergunningen	140.000	

Onderschrijding bouwleges (€ 140.000 nadeel)

De raming voor de opbrengst van bouwleges is in belangrijke mate nog steeds gebaseerd op jaren dat er veel nieuwbouwlocaties en nieuwe bedrijventerrein werden ingevuld. Dit is uiteraard geen voortdurend iets.

Hier komt bij dat gezien de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging (Wkb) de legesopbrengst dit jaar en zeker volgende jaren nog meer zal afnemen. Voor dit jaar schatten we de raming met € 140.000 te onderschrijden. Het effect van de Wkb op de legesopbrengsten 2024 is nog relatief gering. Waarschijnlijk doordat er eind vorig jaar, dus voor de inwerkingtreding van de Wkb, veel bouwplannen zijn ingediend die in 2024 in behandeling zijn genomen. Waarbij echter de legesberekening, zoals dat hoort, is gebaseerd op de verordening van 2023. Volgende jaren verwachten we een verdere afname van de opbrengsten. Dit ondanks het feit dat we wellicht een O&K terrein of plan Diepenmaat gaan invullen met meerdere woningen. Bedenk hierbij dat voorheen een vergunning voor een woning al gauw € 3000 -

€ 4000 opleverde en vanaf januari 2024 slechts € 309,80. Een schatting van het financieel effect nemen we bij de Eerste bestuursrapportage 2025 / Kadernota 2026 mee.

Beleidsonderwerp ruimtelijke ontwikkeling

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp ruimtelijke ontwikkeling	Bedrag	Inc./Str.
Leefbaarheid buitengebied, leader en NLPG	-40.000	Incidenteel
Verkoop perceel Hassinkborg	-102.000	Incidenteel
Ruimtelijke ordening	300.000	Incidenteel
Overige kleine verschillen	-4.000	Structureel
Totaal	154.000	

Leefbaar buitengebied, leader en NLPG (€ 40.000 voordeel)

Ten behoeve van het project voorverkenning Buurse deel 1, hebben wij dit jaar € 55.000 provinciale subsidie ontvangen. Dit is een meerjarig project, waarbij we nu nog in de begeleidende fase zitten. Dit jaar zetten we €40.000 van de subsidie in ter dekking van een procesbegeleider. In de begroting was al wel rekening gehouden met de lasten, maar niet met deze opbrengst. Het resterende bedrag zetten we in 2025 in.

Verkoop perceel Hassinkborgh (€ 102.000 voordeel)

Het college heeft op 1 oktober besloten in het plangebied Hassinkborgh een laatste perceel gemeenteground te verkopen voor € 102.000.

Ruimtelijke ordening (€ 300.000 nadeel)

In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn voor 1 januari 2024 meerdere ontwerp bestemmingsplannen ter inzage gelegd. Voor een goede afronding van deze bestemmingsplanprocedures zijn er nog diverse werkzaamheden uitgevoerd door stedenbouwkundige bureaus. Daarnaast hebben wij nog aanvullend verkeersonderzoek laten uitvoeren in het kader van de juridische procedure inzake het bestemmingsplan voor het O&K terrein. Hierdoor verwachten wij een overschrijding van € 70.000.

Met de verkoop van het perceel in het plangebied Hassinkborgh zijn we de verplichting aangegaan voor de aanleg van parkeerplaatsen bij dit perceel. De kosten hiervoor bedragen €25.000. De uitvoering voor de aanleg van deze parkeerplaatsen zal pas plaats vinden in 2025, daarom stellen we voor dit budget over te hevelen.

Wij ontvangen circa € 25.000 minder exploitatiebijdragen dan geraamd. Verklaring hiervoor is dat bij binnenstedelijke ontwikkelingen dit jaar de nadruk heeft gelegen op ontwikkelingen waarvoor we geen exploitatiebijdrage ontvangen, zoals het afronden van het addendum op de structuurvisie en projecten zoals het Marktplan en het trapveldje in Buurse.

Wat betreft het buitengebied zijn wij bezig geweest met het afronden van de laatste bestemmingsplanprocedures. In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben meerdere ontwerp bestemmingsplannen eind vorig jaar ter inzage gelegen en zijn de exploitatiebijdragen hiervoor vorig jaar reeds betaald. Nieuwe ontwikkelingen worden voornamelijk

mogelijk gemaakt met een vergunning (buitenplanse omgevingsactiviteit). Daarvoor ontvangen wij alleen leges.

Voor de afronding van de herinrichting 't Kempke hebben we incidenteel €180.000 nodig. In de Programmabegroting 2022 is € 280.000 krediet beschikbaar gesteld voor Herinrichting 't Kempke. Bij dit investeringsbedrag, was rekening gehouden met €180.000 bijdragen van belanghebbende bedrijven in de kosten inrichting openbare ruimte. Deze bijdragen zijn in 2023 ontvangen, maar ten onrechte onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2023 geworden. Met deze mutatie kunnen we de verplichtingen die we zijn aangegaan voor de werkzaamheden financieren.

Beleidsonderwerp duurzaamheid

Mutatie in euro's

Beleidsonderwerp duurzaamheid	Bedrag	Inc./Str.
Gemeentelijk budget Duurzaamheid en Energietransitie	-114.000	Incidenteel
Totaal duurzaamheid	-114.000	

Gemeentelijk budget Duurzaamheid en Energietransitie (€ 114.000 voordeel)

Het gemeentelijk budget Duurzaamheid en Energietransitie wordt onderschreden, omdat zo veel mogelijk uitgaven in 2024 ten laste van de Rijkssubsidieregeling CDOKE worden gebracht. We willen voorkomen dat deze subsidieregeling niet volledig benut wordt. Daardoor houden we € 114.000 over op het gemeentelijk budget.

Budgetoverhevelingen

Activiteiten moeten worden uitgevoerd in het jaar waarin het bijbehorend budget beschikbaar is gesteld. Het kan echter voorkomen dat door omstandigheden deze activiteiten in het boekjaar niet hebben kunnen plaatsvinden, maar deze alsnog in het volgende boekjaar gedaan moeten worden. Ook zijn er activiteiten die gesubsidieerd worden, waarbij de verplichting doorloopt na 2024. Voor deze uitzonderingssituaties kan het bijbehorend budget overgeheveld worden naar het volgende boekjaar.

Om een budget over te hevelen, gelden de volgende cumulatieve eisen:

1. Er dient een concreet en uitgewerkt plan aan het over te hevelen budget ten grondslag te liggen;
2. Er dient sprake te zijn van een bijzondere situatie, op grond waarvan de voorgenomen activiteit geheel of gedeeltelijk niet kon worden gerealiseerd;
3. De over te hevelen budgetten kunnen uitsluitend worden ingezet voor de oorspronkelijke bestemming;
4. Het over te hevelen budget dient groter te zijn dan € 15.000;
5. Er is voor de betreffende uitgave in 2025 geen structurele post beschikbaar.

Wij stellen voor maximaal € 647.234 over te hevelen. De tabel hieronder geeft een totaaloverzicht van de over te hevelen budgetten en eronder volgt een toelichting.

#	Programma	Overheveling	Bedrag
1	0	Cultuurtraject dienstverlening	-80.000
2	0	Zoutwinning	50.000
3	1	Toezicht en handhaving leefomgeving	-139.000
4	3	Cofinanciering Overijssel retailaanpak	-20.000
5	3	Economische visie	-15.000
6	6	Budget implementatie inkoop	-22.222
7	6	Hervormingsagenda	-111.012
8	8	Omgevingswet	-135.000
9	8	Parkeerplaats Hassinkborgh	-25.000
10	8	Vitaal platteland	-120.000
11	8	Omgevingsvisie	-30.000
Totaal budgetoverhevelingen			-647.234

1. Cultuurtraject ten aanzien van de dienstverlening (€ 80.000)

In 2024 heeft de gemeenteraad de visie op dienstverlening vastgesteld inclusief een uitvoeringsbeleidsplan. Het uitvoeringsbeleidsplan bevat projecten die ten uitvoer worden gebracht om de visie te realiseren. Diverse projecten zijn opgestart, waaronder de voorbereiding op een cultuurtraject dienstverlening. De intentie was in het najaar van 2024 te starten met dit traject, echter als gevolg van wisselingen in de functie van de gemeentesecretaris en managers is ervoor gekozen dit traject in het eerste kwartaal van 2025 op te starten. Dit vanuit het

belang om continuïteit en draagvlak te hebben voor het cultuurtraject. Wij stellen om die reden voor het budget (€ 80.000) over te hevelen naar 2025, zodat dit alsnog ingezet kan worden om de activiteiten van ons plan uit te kunnen voeren en de bijbehorende doelen te bereiken. Daarmee start een breed gedragen cultuurtraject in 2025. In kleinere vorm wordt met impulsen de cultuur op positieve wijze veranderd.

2. Zoutwinning juridisch toelichting (€ 50.000)

Zie toelichting onder programma 0 – beleidsonderwerp juridisch.

3. Toezicht en handhaving leefomgeving (€ 139.000)

In 2024 en 2025 is elk jaar € 139.000 beschikbaar gesteld voor het knelpunt Vitalisering vakantieparken (niet structureel in verband met het ravijnjaar 2026). In 2024 is alle beschikbare tijd opgegaan aan het opstellen van de Visie op verblijfsrecreatie en het participatietraject dat hiervoor doorlopen is, waardoor er geen capaciteit was voor de uitwerking van de visie. De uitvoering van de Visie op verblijfsrecreatie staat op de planning voor 2025 en 2026. Hiervoor is een POF opgesteld waarin deze budgetten worden verantwoord. De budgetten zijn momenteel incidenteel geld en er is in en na 2025 en 2026 geen structurele budget beschikbaar voor de uitvoering van de visie. Idealiter hevelen we ook het beoogde budget voor 2025 (€ 139.000) over naar 2026.

4. Cofinancieringsmiddelen Overijssel Retailaanpak (€ 20.000)

De wens ligt er om vanuit het structurele werkbudget van economie een bedrag van € 20.000 over te hevelen om een subsidie van € 68.000 vanuit de Overijsselse retailaanpak te verwerven ter versterking van het centrum van Haaksbergen. Over het indienen van de subsidieaanvraag wordt nog een besluit genomen.

5. Economische visie (€ 15.000)

Van de voor 2024 eenmalige beschikbaar gestelde € 50.000 voor de ontwikkeling van een economische visie is in 2024 € 35.000 besteed. Dit traject is door capaciteitsgebrek later opgestart en nog niet afgerond. Resterend budget van € 15.000 overhevelen naar 2025 om opstelling visie en beleid af te ronden.

6. Budgetoverheveling Budget implementatie inkoop Wmo en Jeugdwet 2025 (€ 22.222)

In de Eerste bestuursrapportage 2024 is een budget beschikbaar gesteld voor de implementatiewerkzaamheden ten aanzien van de inkoop Wmo en Jeugdhulp ter grootte van € 50.000. Tijdens de opzet van deze rapportage was nog niet volledig duidelijk op welke wijze de regionale implementatie vorm zou worden gegeven. Na de zomervakantie is door de Twentse gemeenten besloten de voorzieningen Wonen en verblijf in zijn geheel per 1 januari 2025 over te zetten naar de nieuwe situatie. Daarnaast is besloten voor de ambulante hulp een overgangsjaar in te stellen. Dit betekent dat niet alle werkzaamheden voor de implementatie in 2024 plaatsvinden, waar in eerste instantie wel vanuit was gegaan. Ook in 2025 zullen werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Om deze reden is in 2024 het budget niet volledig benut en stellen we voor het restant van het budget over te hevelen naar 2025, aangezien dan implementatiewerkzaamheden moeten worden uitgevoerd met betrekking tot ambulante hulp.

7. Budgetoverheveling Hervormingsagenda en Regionale Samenwerkingsagenda (€ 111.012)

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is halverwege 2023 definitief vastgesteld. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de Regionale Samenwerkingsagenda waar de aanpak wachttijden in onder is gebracht. Voor uitgaven in verband met taken/opdrachten die uit beide agenda's voortvloeien, hebben wij in de Eerste bestuursrapportage 2024 een incidenteel bedrag van € 135.000 in de begroting opgenomen. In 2024 is voor € 23.988 aan kosten gemaakt voor de aanpak wachttijden. De aanpak wachttijden loopt, inclusief kosten, ook in 2025 door. Daarnaast verwachten wij in 2025 kosten te moeten maken voor andere taken/opdrachten, die voortvloeien uit beide agenda's.

8. Omgevingswet (€ 135.000)

Dit geld hebben we in 2025 nodig voor de verder implementatie van de Omgevingswet. Het betreft dan met name inzet voor het opstellen van het omgevingsplan. Basis hiervoor is het Transitieplan omgevingsplan Haaksbergen, dat op 29 november 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad. Uiterlijk tot en met 2032 heeft de gemeente de tijd alle regels vanuit de bruidsschat, ruimtelijke plannen en plaatselijke verordeningen die van toepassing zijn op de fysieke leefomgeving te verwerken in integraal omgevingsplan, dat bovendien via 'toepasbare regels' digitaal te raadplegen moet zijn. Gelet op de omvang van de werkzaamheden heeft de wetgever ons hiervoor de tijd gegeven tot en met 2032.

9. Parkeerplaatsen Hassinkborgh (€ 25.000)

We maken extra kosten voor de aanleg van parkeerplaatsen in het kader van de verkoop van een perceel in het plangebied Hassinkborgh. Die verkoop is in 2024 geëffectueerd, daarmee ontstaat ook de verplichting tot aanleg van de parkeerplaatsen. Feitelijke uitgaven zullen in 2025 plaatsvinden. Daarom stellen wij voor dit bedrag over te hevelen naar 2025.

10. Vitaal platteland, NPLG en Leader (€ 120.000)

Het landelijk gebied in Haaksbergen is volop in beweging. We hebben te maken met vraagstukken waar we nog niet eerder mee te maken hebben gehad. Bij het opstellen van het budget 2024 is hier rekening gehouden.. Vanwege verschillende oorzaken konden niet alle onderwerpen opgepakt en uitgewerkt worden. Zo veroorzaakten landelijke en provinciale politieke ontwikkelingen het afgelopen jaar onduidelijkheid en vertraging. In de eigen organisatie miste we de benodigde capaciteit om hier uitvoering aan te geven. Daarnaast maakt de latere start van de omgevingsvisie dat het daaruit voortvloeiende beleid nog opgesteld moet worden.

Beleid en visievorming (€ 90.000)

Dit betreft onder andere de gebiedsgerichte uitwerking vanuit de omgevingsvisie en biodiversiteitsbeleid Deze laatste vloeit voort uit de duurzaamheidsvisie.

Ook is een herziening van ons landschapsbeleid noodzakelijk om ruimtelijke ontwikkelingen in lijn te laten zijn met landschappelijke waarden. Het landschap is een verbindende schakel tussen natuur, landbouw en economie.

Gebiedsprocessen (€ 10.000). In de loop van 2024 heeft de provincie een subsidie beschikbaar gesteld voor het starten met het koploper gebiedsproces in Haaksbergen Oost

(Buurse). Vanwege de onrust in het gebied (windenergie en N2000) en politieke ontwikkelingen op provinciaal en landelijk niveau, heeft dit proces vertraging opgelopen. Onlangs heeft de provincie laten weten (via de media) dat het PPLG zal worden afgeschaft, maar de 3x3 aanpak en opgebouwde samenwerking vast te willen houden. Het is onduidelijk wat dit betekent voor de financiële ondersteuning in de gebiedsprocessen. Wij achten het niet verantwoord het gebiedsproces van dergelijke provinciale onzekerheden te laten afhangen. De reeds opgebouwde samenwerkingen en energie in het gebied willen we vasthouden. We vragen daarom een klein gedeelte van het gereserveerde budget over te hevelen om het proces duurzaam te kunnen onderhouden.

Uitvoeringskracht (€ 20.000)

Arbeidskrachte en ziekte hebben geleid tot achterstand van uitvoering van reeds bestaand beleid en acties welke de doelen van een vitaal platteland ondersteunen. Het ondersteunen van inwoners van het buitengebied bij biodiversiteitsacties, innovatieve ontwikkelingen en sociaal maatschappelijke initiatieven.

11. Omgevingsvisie (€ 30.000)

Op basis van de Omgevingswet is iedere gemeente verplicht in 2027 een omgevingsvisie te hebben. Eind 2023 hebben wij opdracht gegeven aan een bureau ons te begeleiden bij het opstellen van de omgevingsvisie. Planning is dat de ontwerp omgevingsvisie eind 2024 gereed is, zodat vaststelling door de gemeenteraad voor de zomer van 2025 kan plaatsvinden.

Restant kredietenlijst

Het volgende overzicht geeft de status van de kredieten per 1 november 2024 weer.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving krediet	Restant 31-12-2023	In 2024 verstrekt krediet	Uitgaven in 2024	Subsidie	Restant krediet	Raadsbesluit	Datum besluit	Afschr. termijnen	Verval-datum	Uitgestelde vervaldatum
Afwaardering N18	985		209		776	Begroting 2017 en EJR 2023	2-11-2016 en 20-12-2023	25 jaar	31-12-2024	31-12-2027
Huisvestingsconcept 2020	234		234		0	Begroting 2020	6-11-2019	25 jaar	31-12-2024	
Voorbereidingskrediet Stepelerveld II	34		20		14	Raadsbesluit 03-03-2021	3-3-2021	5 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Vervanging hard- en software 2022	248		165		83	Begroting 2022	3-11-2021	5 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Reconstructie Beckummerweg	-67	45	11	49	16	Begroting 2022 en berap 2024	3-11-2021 en 26-06-2024	25 jaar	31-12-2024	
Realisatie ontsluiting bouwplan 'De Hoeve'	30		0		30	Begroting 2022	3-11-2021	25 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Herinrichting 't Kempke	75		-12		87	Begroting 2022	3-11-2021	25 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Investerings begraafplaatsen	212		142		70	Begroting 2022	3-11-2021 en 5-07-2023	10 jaar	31-12-2024	
Huisvestingsplan 2021-2023	270		101		169	Begroting 2022	3-11-2021	25 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Vervanging openbare verlichting 2023	35		33		2	Begroting 2023	9-11-2022	15 jaar	31-12-2024	
Reconstructie Oorweg	400		0		400	Begroting 2023	9-11-2022	25 jaar	31-12-2024	31-12-2026
Dr. Prinsstraat	115		8		107	Begroting 2023	9-11-2022	25 jaar	31-12-2024	31-12-2026
Oversteek Hengelosestraat	82		12		70	1e berap 2022	29-6-2022	25 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Sloopkosten scholen	104		10		94	Raadsbesluit 25-01-2023	25-1-2023	40 jaar	31-12-2024	
Pleinputkasten	60		2		58	1e berap 2023	5-7-2023	15 jaar	31-12-2024	31-12-2026
Vervanging fietsenstalling		50	0		50	Begroting 2024	6-11-2024	10 jaar	31-12-2025	
Nieuwbouw basisschool Buurse		150	25		125	Begroting 2024	6-11-2024	40 jaar	31-12-2025	
Renovatie basisschool Sint Bonifatius		25	0		25	Begroting 2024	6-11-2024	40 jaar	31-12-2025	
Basisschool het Palet		8.980	7.063		1.917	Rb 25-01-2023 en 27-09-2023	25-1-2023 en 27-09-2023	40 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Vervanging openbare verlichting 2024		500	0		500	Begroting 2024	6-11-2024	15 jaar	31-12-2025	
Krediet I&A 2024		215	0		215	Begroting 2024	6-11-2024	5 jaar	31-12-2025	
Aanpassing openbare ruimte het Palet		180	0		180	Raadsbesluit 25-01-2023	25-1-2023	40 jaar	31-12-2024	31-12-2025
Chalets Oekraïne 2024		3.679	0		3.679	Raadsbesluit 24-04-2024	24-4-2024	3 jaar	31-12-2025	
Verkeersregelinstallatie		100	0		100	1e berap 2024	26-6-2024	15 jaar	31-12-2026	
Riolering en watergangen oude N18		75	0		75	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2026	
Riolering en watergangen oude N18 rotonde		96	0		96	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2026	
Aanpassen watergangen oude Enschedesestraat		10	0		10	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2025	
Kempke		267	0		267	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2028	
Aanpassen Veldmaterstraat		55	0		55	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2027	
Parallelweg de Hoeve VWA en HWA		300	0		300	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2027	
Aanpak riolering Sterkerstraat		520	0		520	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2028	
Parallelweg Haaksbergen		503	0		503	WRP 2025-2030	2-10-2024	Voorziening	31-12-2029	
Wateroverlast de Brink		495	0		495	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2027	
Wateroverlast Veldmaat (Meidoorn)		247	0		247	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2027	
Wateroverlast Benninkstraat		250	0		250	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2028	
Wateroverlast Blankenburgerstraat		200	0		200	WRP 2025-2030	2-10-2024	60 jaar	31-12-2028	

Toelichting uitgestelde vervaldatum

Algemeen - Kredieten Riolering

Op 2 oktober is het nieuwe Water en Rioleringsprogramma (WRP) vastgesteld. Hierbij zijn de oude samengestelde kredieten voor investeringen in rioleringen vervangen door specifieke plannen. De nieuwe kredieten zijn, overeenkomstig het nieuwe WRP, in dit overzicht weergegeven.

Afwaardering N18

We verwachten dit project in 2027 af te ronden. In 2025 vinden er nog werkzaamheden plaats. Vervolgens wordt gestart met de aanleg en onderhoud van groen.

Vorbereidingskrediet Stepelerveld II

De voorbereiding voor Stepelerveld II is nog niet afgerond. Hierdoor loopt dit traject door naar het jaar 2025.

Overhevelen ICT Krediet 2022

We bevinden ons in de eindfase van de vervanging van ICT middelen. Voor het restantkrediet zijn voor het overgrote deel inmiddels verplichtingen aangegaan. In de loop van 2025 worden hier vervolg en invulling aan gegeven.

Realisatie ontsluiting bouwplan 'de Hoeve'

We verwachten volgend jaar nog een afrekening hiervoor en willen het krediet daarom nog een jaar langer openhouden.

Herinrichting 't Kempke

Dit werk wordt in 2025 afgerond.

Huisvestingsplan 2021-2023

We bevinden ons in de afrondingsfase van de renovatie van onze kantooromgeving. Voor het restantkrediet zijn voor het overgrote deel inmiddels verplichtingen aangegaan. Eind 2024 en in de loop van 2025 wordt hier vervolg en invulling aan gegeven.

Reconstructie Oorweg

We zijn op zoek naar samenwerking met derden. Daardoor verwachten we uitvoering in 2026. De vervaldatum wordt daarom 31-12-2026.

Dr. Prinsstraat

Het ontwerp wordt nu uitgewerkt. Uitvoering verwachten we in 2026.

Oversteek Hengelosestraat

Er vinden nog enkele afrondende werkzaamheden plaats in 2025.

Pleinputkasten

Er is al opdracht verstrekt voor levering en plaatsing van nieuwe putkasten. De daadwerkelijke uitvoering vindt in 2025 plaats. Samen met een onderhoudstermijn is daarmee nu de gewenste vervaldatum 31-12-2026.

Basisschool het Pallet en Aanpassing openbare ruimte het Palet

De nieuwbouw van het Palet wordt naar verwachting in het voorjaar van 2025 opgeleverd. De komende periode dienen nog diverse werkzaamheden plaats te vinden en/of gefactureerd te worden in het kader van afronding en inrichting van de nieuwbouw en aanpassing van de openbare ruimte.

Meerjarige en structurele effecten 2024-2028

De meerjarige en structurele effecten van de hiervoor beschreven afwijkingen in 2024, worden meerjarig verwerkt in de eerste berap 2025.

Er zijn structurele en meerjarige mutaties die hun oorsprong in 2024 kennen en al in de Programmabegroting 2025 zijn verwerkt. Deze mutaties zijn in deze eindejaarrapportage alleen voor 2024 meegenomen en worden daarom ook niet in onderstaand overzicht weergegeven. Voor de tekstuele toelichting van de afwijking verwijzen wij naar de toelichting bij de afwijking in 2024, die hiervoor bij de programma's is gegeven.

Bedragen x € 1.000

Progr.	Beleidsonderwerp	Omschrijving afwijking	2024	2025	2026	2027	2028
0	Informatie en automatisering	Overheveling BRP	145	145	145	145	145
0	Informatie en automatisering	Overheveling BRP	-145	-148	-148	-148	-148
3	Economie	Promotie	108	108	108	108	108
6	Sociaal domein algemeen	Aframen kosten Wijkkracht beg. Inburgeraars	63	17	17	17	17
6	Sociaal domein algemeen	Aframen kosten Wijkkracht beg. Inburgeraars	64	64	64	64	64
6	Werk en inkomen	Bbz-onderzoekskosten	35	35	35	35	35
6	Werk en inkomen	Overige kleine verschillen W&I	1	1	1	1	1
8	Ruimtelijke ontwikkeling	Overige kleine verschillen RO	4	7	7	7	7
Totaal structureel			275	229	229	229	229

Technische wijzigingen

Wij lichten technische wijzigingen tussen programma's (financieel neutraal en zonder effect op beleid en uitvoering) niet meer tekstueel toe bij de programma's, maar presenteren deze in een overzicht in dit hoofdstuk.

Bedragen x € 1.000

Progr.	Programma	2024	2025	2026	2027	2028
0	Bestuur en Ondersteuning	330	3	3	3	3
4	Bestuur en Ondersteuning	-68	-	-	-	-
6	Economie	-31	-3	-3	-3	-3
8	Sociaal domein	-231	-	-	-	-
Totaal technisch		-	-	-	-	-

Financiële begroting per taakveld na wijziging

Om de aansluiting te houden tussen de verplichte tabel taakvelden in de begroting en de verplichte tabel taakvelden in de jaarrekening, nemen wij in onze bestuursrapportages een tabel op met de begroting op taakveldniveau voor en na wijziging.

Begrote baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Mutatie ERJ 2024	Begroot 2024 na ERJ 2024
0.1	Bestuur	Baten	0	0	0
0.1	Bestuur	Lasten	1.501	0	1.501
	Bestuur - Totaal		-1.501	0	-1.501
0.2	Burgerzaken	Baten	372	0	372
0.2	Burgerzaken	Lasten	665	0	665
	Burgerzaken - Totaal		-293	0	-293
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	80	0	80
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	117	-4	113
	Beheer overige gebouwen en gronden - Totaal		-37	4	-34
0.4	Overhead	Baten	56	166	222
0.4	Overhead	Lasten	12.620	341	12.961
	Overhead - Totaal		-12.564	-175	-12.740
0.5	Treasury	Baten	604	280	884
0.5	Treasury	Lasten	180	392	572
	Treasury - Totaal		425	-112	312
0.61	OZB woningen	Baten	4.383	16	4.399
	OZB woningen - Totaal		4.383	16	4.399
0.62	OZB niet-woningen	Baten	3.191	132	3.323
	OZB niet-woningen - Totaal		3.191	132	3.323
0.64	Belastingen overig	Baten	36	0	36
0.64	Belastingen overig	Lasten	611	-51	561
	Belastingen overig - Totaal		-575	51	-525
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	48.735	942	49.677
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Lasten	0	0	0
	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds - Totaal		48.735	942	49.677
0.8	Overige baten en lasten	Baten	20	0	20
0.8	Overige baten en lasten	Lasten	430	-257	173
	Overige baten en lasten - Totaal		-410	257	-153
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	17	132	149
	Vennootschapsbelasting (VpB) - Totaal		-17	-132	-149
0.10	Mutaties reserves	Baten	1.563	0	1.563
0.10	Mutaties reserves	Lasten	0	647	647
	Mutaties reserves - Totaal		1.563	-647	916
	Totaal programma Bestuur en ondersteuning		42.899	334	43.232

* incl. eerste bestuursrapportage 2024 en Begrotingswijziging haalbaarheidsonderzoek HAL

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Mutatie ERJ 2024	Begroot 2024 na ERJ 2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1.893	-4	1.889
	Crisisbeheersing en brandweer - Totaal		-1.893	4	-1.889
1.2	Openbare orde en veiligheid	Lasten	856	-139	717
	Openbare orde en veiligheid - Totaal		-856	139	-717
	Totaal programma 1 Veiligheid		-2.749	143	-2.606
2.1	Verkeer en vervoer	Baten	115	52	167
2.1	Verkeer en vervoer	Lasten	4.384	-474	3.910
	Verkeer en vervoer - Totaal		-4.269	526	-3.743
2.2	Parkeren	Lasten	40	0	40
	Parkeren - Totaal		-40	0	-40
2.5	Openbaar vervoer	Baten	36	29	65
2.5	Openbaar vervoer	Lasten	54	27	81
	Openbaar vervoer - Totaal		-18	1	-16
	Totaal programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		-4.326	527	-3.799
3.1	Economische ontwikkeling	Baten	29	9	38
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	509	-23	486
	Economische ontwikkeling - Totaal		-479	31	-448
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	30	0	30
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	54	0	54
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Totaal		-24	0	-24
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	102	20	122
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	140	0	140
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Totaal		-38	20	-18
3.4	Economische promotie	Baten	258	43	301
3.4	Economische promotie	Lasten	325	-108	217
	Economische promotie - Totaal		-67	151	84
	Totaal programma 3 Economie		-608	202	-406
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	153	-5	148
	Openbaar basisonderwijs - Totaal		-153	5	-148
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	146	1	147
4.2	Onderwijshuisvesting	Lasten	1.583	-201	1.382
	Onderwijshuisvesting - Totaal		-1.437	201	-1.235
4.3	Onderwijsbeleid	Baten	587	-159	428
4.3	Onderwijsbeleid	Lasten	2.014	-542	1.472
	Onderwijsbeleid - Totaal		-1.428	383	-1.044
	Totaal programma 4 Onderwijs		-3.017	590	-2.428

* incl. eerste bestuursrapportage 2024 en Begrotingswijziging haalbaarheidsonderzoek HAL

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Mutatie ERJ 2024	Begroot 2024 na ERJ 2024
5.1	Sportbeleid en activering	Baten	176	-1	175
5.1	Sportbeleid en activering	Lasten	662	-6	657
	Sportbeleid en activering - Totaal		-487	5	-482
5.2	Sportaccommodaties	Baten	308	0	308
5.2	Sportaccommodaties	Lasten	550	-15	536
	Sportaccommodaties - Totaal		-242	15	-227
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	507	0	507
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	959	-21	938
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Totaal		-452	21	-431
5.4	Musea	Lasten	127	0	127
	Musea - Totaal		-127	0	-127
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	9	0	9
5.5	Cultureel erfgoed	Lasten	57	0	57
	Cultureel erfgoed - Totaal		-49	0	-49
5.6	Media	Baten	0	0	0
5.6	Media	Lasten	542	0	542
	Media - Totaal		-542	0	-542
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	78	0	78
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	2.628	-5	2.624
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Totaal		-2.551	5	-2.546
	Totaal programma 5 Sport, cultuur en recreatie		-4.449	45	-4.404
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	210	4.337	4.547
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	2.852	2.837	5.689
	Samenkracht en burgerparticipatie - Totaal		-2.642	1.500	-1.142
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Lasten	982	-109	874
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen - Totaal		-982	109	-874
6.3	Inkomensregelingen	Baten	5.688	316	6.003
6.3	Inkomensregelingen	Lasten	8.651	122	8.773
	Inkomensregelingen - Totaal		-2.964	194	-2.770
6.4	WSW en beschut werk	Baten	566	0	566
6.4	WSW en beschut werk	Lasten	2.586	28	2.614
	WSW en beschut werk - Totaal		-2.020	-28	-2.048
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	512	0	512
6.5	Arbeidsparticipatie	Lasten	991	29	1.020
	Arbeidsparticipatie - Totaal		-479	-29	-508
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	3	3
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	1.616	-94	1.522
	Maatwerkvoorzieningen (WMO) - Totaal		-1.616	97	-1.519
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Baten	178	15	194
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	2.830	218	3.048
	Hulp bij het huishouden (WMO) - Totaal		-2.651	-203	-2.854

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Mutatie ERJ 2024	Begroot 2024 na ERJ 2024
6.71B	Begeleiding (WMO)	Lasten	2.082	-268	1.814
	Begeleiding (WMO) - Totaal		-2.082	268	-1.814
6.71C	Dagbesteding (WMO)	Lasten	647	-31	616
	Dagbesteding (WMO) - Totaal		-647	31	-616
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	7	0	7
	Overige maatwerkarrangementen (WMO) - Totaal		-7	0	-7
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	Lasten	1.658	413	2.071
	Jeugdhulp begeleiding - Totaal		-1.658	-413	-2.071
6.72B	Jeugdhulp behandeling	Lasten	3.587	160	3.747
	Jeugdhulp behandeling - Totaal		-3.587	-160	-3.747
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	547	-3	544
	Jeugdhulp dagbesteding - Totaal		-547	3	-544
6.73A	Pleegzorg	Lasten	393	32	425
	Pleegzorg - Totaal		-393	-32	-425
6.73B	Gezinsgericht	Lasten	243	181	424
	Gezinsgericht - Totaal		-243	-181	-424
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	433	130	563
	Jeugdhulp met verblijf overig - Totaal		-433	-130	-563
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Lasten	159	-96	62
	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf - Totaal		-159	96	-62
6.74C	Gesloten plaatsing	Lasten	492	6	498
	Gesloten plaatsing - Totaal		-492	-6	-498
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Baten	0	0	0
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Lasten	280	0	280
	Beschermd wonen (WMO) - Totaal		-280	0	-280
6.82A	Jeugdbescherming	Lasten	473	47	521
	Jeugdbescherming - Totaal		-473	-47	-521
6.82B	Jeugdreclassering	Lasten	26	7	33
	Jeugdreclassering - Totaal		-26	-7	-33
	Totaal programma 6 Sociaal domein		-24.381	1.062	-23.319

* incl. eerste bestuursrapportage 2024 en Begrotingswijziging haalbaarheidsonderzoek HAL

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Mutatie ERJ 2024	Begroot 2024 na ERJ 2024
7.1	Volksgezondheid	Baten	114	2	115
7.1	Volksgezondheid	Lasten	1.293	-4	1.289
	Volksgezondheid - Totaal		-1.180	6	-1.174
7.2	Riolering	Baten	4.150	0	4.150
7.2	Riolering	Lasten	3.182	-66	3.116
	Riolering - Totaal		968	66	1.034
7.3	Afval	Baten	2.679	0	2.679
7.3	Afval	Lasten	2.290	-1	2.289
	Afval - Totaal		389	1	390
7.4	Milieubeheer	Baten	584	-14	571
7.4	Milieubeheer	Lasten	1.615	-10	1.605
	Milieubeheer - Totaal		-1.031	-4	-1.035
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Baten	185	0	185
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	366	-35	331
	Begraafplaatsen en crematoria - Totaal		-181	35	-146
	Totaal programma 7 Volksgezondheid en milieu		-1.035	104	-930
8.1	Ruimte en leefomgeving	Baten	140	121	261
8.1	Ruimte en leefomgeving	Lasten	2.003	-181	1.822
	Ruimte en leefomgeving - Totaal		-1.863	302	-1.561
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	15	0	15
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	74	-48	26
	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) - Totaal		-59	48	-11
8.3	Wonen en bouwen	Baten	1.340	-140	1.200
8.3	Wonen en bouwen	Lasten	2.741	-188	2.554
	Wonen en bouwen - Totaal		-1.402	48	-1.354
	Totaal programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		-3.324	398	-2.926
	TOTAAL	Baten	77.780	6.170	83.950
	TOTAAL	Lasten	78.772	2.765	81.537
	TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN		-992	3.405	2.413

* incl. eerste bestuursrapportage 2024 en Begrotingswijziging haalbaarheidsonderzoek HAL

Interbestuurlijk toezicht

Het is de verantwoordelijkheid van iedere overheid om haar eigen taken, ook die in medebewind, goed uit te voeren en financieel stabiel te zijn. Horizontale controle door de raad is leidend. Het interbestuurlijke toezicht door de provincie is een wettelijke taak als onderdeel van het geheel aan 'checks and balances' voor een goed functioneren van het openbaar bestuur. De provincie beoordeelt hoe een aantal medebewindstaken door gemeenten wordt uitgevoerd. De systematiek die de provincie Overijssel hanteert, is gebaseerd op een bestuursovereenkomst die de colleges van elke gemeente met Gedeputeerde Staten zijn aangegaan. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Gemeenten onderschrijven deze insteek. Partnerschap staat centraal zonder uit te sluiten dat, waar nodig, sturend door de provincie wordt opgetreden. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT, welke tijdens de Twentse en Zwolse burgemeesterskring op respectievelijk 11 februari en 11 maart 2022 door provincie en gemeenten is ondertekend.

Wij hebben toegezegd de raad in de reguliere verantwoordingsdocumenten op de hoogte te houden van de afspraken en ontwikkelingen op de diverse domeinen. Deze afspraak maakt ook provinciebreed deel uit van de herziene bestuursovereenkomst.

Algemeen

De beoordeling door de provincie gaat gepaard met het toekennen van een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Op de domeinen die oranje of rood kleuren ziet de provincie risico's, waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente. De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. Het totaalbeeld over het laatste toezichtjaar (2023) is groen.

Domein Financiën

De Begroting 2025 maakt onderdeel uit van de interbestuurlijke beoordeling over het jaar 2024. In december spreekt de provincie zich uit over de toezichtvorm. Gelet op het feit dat de voorgestelde begroting ons inziens reëel en structureel sluitend over het jaar 2025 is, is het aannemelijk dat het toezicht regulier (repressief) zal zijn. De meerjarenraming laat evenwel een tekort zien ten gevolge van het zogenoemde ravijnjaar. Met inachtneming van de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 voorziet de Begroting 2025 in een weerstandsratio die in overeenstemming is met de streefwaarde van 2,0. Het provinciale beeld over de huidige begroting (2024) is onderstaand opgenomen.

De Begroting 2024 is op 8 november 2023 vastgesteld door de raad en tijdig aangeleverd bij de provincie. De begroting is door de provincie getoetst aan de hand van de toezichtcriteria.

Op 12 december 2023 heeft de provincie ons geïnformeerd over de toezichtvorm. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd in de raadsinformatiebrief van 26 april 2024. De provincie is van oordeel dat onze begroting structureel en reëel in evenwicht is, echter niet meerjarig. Het eigen vermogen en de weerstandsratio zijn ruim boven de door de raad vastgestelde norm. Hierdoor vallen wij onder het reguliere (repressieve) toezicht. Ook heeft de provincie een eerste indicatie gegeven van de te verwachten IBT kleuring voor het domein financiën in 2023. Deze kleuring is voorlopig oranje, omdat wij in de Begroting 2024 een tekort hebben gepresenteerd voor de jaarschijven 2026 en 2027.

Conform onze bestendige gedragslijn is onze begroting gebaseerd op de meicirculaire. De Septembercirculaire 2023 heeft positieve effecten op de Begroting 2024 en de meerjarenraming.

De provincie constateert dat de gemeente de afgelopen jaren hard heeft gewerkt om de financiële positie gezond te maken. De provincie merkt op dat:

- De gemeente scherpe keuzes maakt rondom de voorzieningendiscussie, zoals de keuze om zwembad de Wilder niet te verbouwen.
- de gemeente te maken heeft met de negatieve financiële consequenties van de regionale aanbesteding op het leerlingenvervoer en de hogere bijdrage voor de Omgevingsdienst Twente als gevolg van de regionale herijking.

Daarnaast heeft de provincie geconstateerd dat:

- de actualiteit van onze beheerplannen niet volledig op orde is. Als richttermijn voor een actueel beheerplan wordt maximaal vijf jaar ten opzichte van het begrotingsjaar gehanteerd. Een beheerplan dat gehanteerd wordt bij de begroting 2024 mag dus niet eerder vastgesteld zijn dan in 2019. De raad kan gemotiveerd afwijken van deze vijf jaar, mits dit opgenomen is in de paragraaf "Onderhoud kapitaalgoederen". Wij hebben geconstateerd dat dit niet het geval is voor de beheerplannen Groen, Riolering en Gebouwen. Maar dat wel op de agenda staat dat in 2024 actuele beheerplannen worden vastgesteld;
- wij als gemeente gebruik maken van de mogelijkheid om voor de jaren 2026 en 2027 aan zowel de baten- als de lasten-kant een stelpost "Hervormingsagenda Jeugdhulp" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO;
- wij in de begroting 2024 zowel aan de baten- als de lastenkant een bedrag (of stelpost) op hebben genomen voor "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)". Dit conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. Wij nemen dit alleen op voor 2024 en 2025;
- wij voldoende weerstands-capaciteit hebben om risico's te kunnen opvangen.

Domein Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)

Op basis van de uitgevoerde IBT toetsing op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, was het kleurbeeld over 2023 voor Haaksbergen groen.

Verbeterpunten vorig jaar

De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2023 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in verbetering, maar er blijft op onderdelen aandacht nodig.

Beleidskader

Voor de thuishaken heeft Haaksbergen VTH-beleid dat onder andere een probleemanalyse, strategieën, meerjaren doelstellingen en een risicoanalyse bevat. Haaksbergen is bezig met een actualisatie van dit VTH. De huidige risicoanalyse wordt verder doorontwikkeld. In het uitvoeringsprogramma 2024 heeft Haaksbergen een werkwijze opgenomen met betrekking tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

In 2023 heeft Haaksbergen het nieuwe VTH-beleid Twente vastgesteld. Dit beleid, inclusief nadere uitwerking, ziet toe op de VTH-taken die bij de Omgevingsdienst Twente zijn ingebracht. In dit beleid zijn onder andere doelen, indicatoren en de geactualiseerde risicoanalyse opgenomen. Deze risicoanalyse vergt ook de komende jaren verdere doorontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma

In het uitvoeringsprogramma 2024 voor de thuishaken is aangegeven welke activiteiten de gemeente wil gaan uitvoeren en hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt niet of de resultaten van voorgaande jaren zijn meegenomen in het uitvoeringsprogramma. Dit punt wordt verwerkt in het voor 1 januari 2025 vast te stellen uitvoeringsprogramma.

Het uitvoeringsprogramma voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente 2024 is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma zijn een drietal doelen nader uitgewerkt. Er wordt gefaseerd gewerkt aan de doelen. Voor streefwaarden zijn nog onvoldoende gegevens bekend. In 2024 wordt de nullijn bepaald om vervolgens de doelen te concretiseren, zodat in 2025 er een concreet overzicht is. Aan de uitgewerkte doelen zijn in het uitvoeringsprogramma activiteiten gekoppeld.

Rapportage en evaluatie

Het jaarverslag 2022 voor de thuishaken is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. Uit het jaarverslag blijkt onvoldoende hoe de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen. Verder geeft het jaarverslag onvoldoende inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria. Deze punten zijn verwerkt in het jaarverslag 2023 zoals dat is vastgesteld op 26 maart 2024.

Verbeterpunten

Voor 2024 doorlopend in 2025 heeft de gemeente Haaksbergen de volgende verbeterpunten:

1. Stel in 2024 het geactualiseerde VTH-beleid voor de thuishaken vast en neem hier de geactualiseerde risicoanalyse in op.
2. Stel het uitvoeringsprogramma 2025 voor de thuishaken tijdig vast en maak inzichtelijk hoe de resultaten van voorgaande jaren hierin worden meegenomen. Vaststelling vindt plaats voor 1 januari 2025.
3. Geef in 2024 gedetailleerder inzicht in het voldoen aan de kritieke massa van de kwaliteitscriteria en motiveer indien niet geheel wordt nageleefd. Dit wordt meegenomen in het Uitvoeringsprogramma 2025.

4. Werk verder aan het ontwikkelen van streefwaarden voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente, zodat die betrokken kunnen worden bij het Uitvoeringsprogramma 2025.
5. Zorg voor verdere doorontwikkeling van de risicoanalyse voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente.

Domein Wro

De gemeente Haaksbergen wordt in het provinciale toezicht positief beoordeeld op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar **groen** is.

De structuurvisie is in 2014 vastgesteld en daarmee niet ouder dan 10 jaar. Eind 2023 heeft een ontwerp addendum op deze structuurvisie ter inzage gelegen. Ondersteund door een extern bureau worden er goede stappen gezet om te komen tot een actuele omgevingsvisie die naar verwachting eind 2024 in ontwerp gereed zal zijn.

De gemeente Haaksbergen beschikt over actuele bestemmingsplannen. Haaksbergen heeft zich in 2023 voorbereid op de implementatie van de Omgevingswet. Gemeente werd daarbij extern ondersteund. Het participatiebeleid is vastgesteld. Het "transitieplan omgevingsplan Haaksbergen" is vastgesteld, waarin uitgangspunten en het proces om te komen tot het omgevingsplan zijn omschreven.

Toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Haaksbergen voldoende aandacht in het VTH-programma 2024.

Positief te benoemen is de inzet met betrekking tot plattelandsontwikkeling. Haaksbergen heeft 3 Natura 2000 gebieden binnen haar gemeente. De provincie is bevoegd gezag voor het opstellen en uitvoering geven aan de gebiedsagenda onder andere met betrekking tot de stikstofproblematiek. Dit traject vergt echter ook beleidsmatige keuzes van de gemeente Haaksbergen. In de teamplannen is dit onderwerp opgenomen om dit op de juiste manier te beleggen en de prioriteit te geven die nodig is in een landelijke gemeente en er is een beleidsadviseur plattelandsontwikkeling aangesteld.

Domein Informatie- en archiefbeheer

In 2024 hebben de informatiemanager en de beleidsmedewerker DIV hoge prioriteit gegeven aan de uitvoering van het verbeterplan voor informatie- en archiefbeheer. Verschillende onderdelen van het plan zijn succesvol afgerond in overleg met de archiefinspectie Overijssel.

Tijdens het verificatiebezoek in oktober was de inspecteur tevreden over de aanpak en de resultaten van deze uitvoering. Haaksbergen verwacht een gedegen oranje beoordeling, waarbij de inspectie heeft laten doorschemeren dat een positieve beoordeling in het IBT-rapport in de toekomst zeer waarschijnlijk is, mits Haaksbergen deze lijn voortzet.

In 2024 is op basis van een intentieovereenkomst aan de hand van vijf pilots gewerkt aan een verkenning op de samenwerking op informatiemanagement tussen Haaksbergen en Hengelo. In april 2025 wordt op basis van de vijf pilots een eindrapport opgeleverd, waarin

duidelijk wordt of, en zo ja in welke scope een samenwerking op informatiemanagement mogelijk is.

Binnen de ambtelijke organisatie is er een sterke focus gelegd op het vergroten van het bewustzijn rondom de uitdagingen in de informatiehuishouding. Er zijn stappen gezet door wettelijke inloopsprekuren, gerichte presentaties en uitleg over de waarde en het juiste gebruik van informatie. Integrale afstemming vindt structureel plaats.

Domein Statushouders

In de eerste helft van 2024 zijn 28 van de 38 beoogde huisvestingen gerealiseerd. Vanaf 1 juli 2024 is de taakstelling voor de tweede helft 24. Dat betekent dat we voor het tweede helft van 2024 34 huisvestingen moeten realiseren. Het totale aantal te huisvesten statushouders is in 2024 62. Tot op heden zijn er in totaal 45 statushouders gehuisvest.

Los van de reguliere huisvesting en de nieuwe doorstroomlocatie 'Meidoorn', die in september geopend is, zetten we ook de Hotel Accommodatie Regeling (HAR) in om onze taakstelling voor 2024 te behalen.

De grote opdracht van het huisvesten van statushouders is een nationaal probleem. In het aangescherpte toezichtkader wordt meegewogen of eventuele achterstanden in huisvesting uit vorige perioden zijn weggewerkt. Als het ernaar uitziet dat een gemeente de taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland. Daarbij wordt informatie opgevraagd en geëvalueerd welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen. In een dergelijk geval wordt de frequentie van monitoring geïntensiveerd van maandelijks naar tweewekelijks. Dit is de interventieladder en stappenplan.

Na de eerste helft van 2024 liggen we nog niet volledig op schema met de taakstelling, hetgeen betekent dat we tijdelijk van trede 0 naar trede 1 op de interventieladder zijn gegaan. Echter zijn we vastbesloten de doelstellingen te behalen. Met de inspanningen die we in de tweede helft van 2024 voortzetten, inclusief het wegwerken van de achterstand, verwachten we weer terug te kunnen keren naar trede 0.

Met het behalen van de taakstelling behouden we het groene kleurbeeld.

Domein Erfgoed

Het kleurbeeld op dit domein is groen. Haaksbergen heeft een erfgoedverordening uit 2018. Er is een Erfgoedraad actief. Het VTH proces met betrekking tot monumenten is zorgvuldig vormgegeven, wel is er weinig capaciteit voor handhaving en heeft het thema monumenten daarin geen prioriteit. Archeologische verwachtingswaarden zijn geborgd in de bestemmingsplannen en er wordt gebruik gemaakt van de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Overijssel.

Rekenkameronderzoek

De Rekenkamercommissie doet onderzoek naar de legitimiteit, effectiviteit en efficiency van het gemeentelijk beleid, ter ondersteuning van de besluitvorming van de gemeenteraad.

De Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie functioneert onafhankelijk van raad en college en bestaat in 2024 uit drie leden, die geen directe binding met de gemeente Haaksbergen hebben. Arnold Titting is voorzitter, de leden zijn Michel Ligtenbarg en Ellen Odenthal.

De wet versterking decentrale rekenkamers

Alle drie leden zijn in 2024 opnieuw benoemd. Dit is in lijn met de wet versterking decentrale rekenkamers. Tevens is 26 juni 2024 een nieuwe verordening gemeentelijke rekenkamer door de raad vastgesteld.

Nieuw Onderzoek

De Rekenkamercommissie heeft op dit moment het onderzoek subsidiebeleid onderhanden, waar komende periode invulling aan gegeven zal worden.

Rapport "Onderzoek Rendement Rekenkamercommissierapporten 2014-2018"

Het college zal bij het volgende rapport systematisch aandacht geven aan de aanbevelingen die de raad wil overnemen. Dit zal het college doen in lijn met de bestuurlijke reactie van 3 april 2023 op het rapport 'Onderzoek Rendement Rekenkamercommissierapporten 2014-2018' en de in het rapport door de rekenkamercommissie opgenomen nieuwe aanbevelingen (hoofdstuk 9 van dat rapport). De raad heeft dit rapport op 16 mei 2024 behandeld in de commissie Samenleving en Bestuur. De raad heeft destijds niet over het rapport besloten, in afwachting van een extra avond met de Rekenkamercommissie om onder meer dit rapport nader te bespreken.